

TÜRK-İS

TÜRKİYE İŞÇİ SENDİKALARI

KONFEDERASYONU YAYIN ORGANI

AĞUSTOS : 1980

SAYI : 137

OMA ANDLAŞMA-897 Avrupa K...
N 53. MADDESİ için Seyahat...
ESME HAKKINA...
KISITLAMALARI YASAKLAMAK...
TÜRK VATANDAŞLARI İÇİN GETİRİL...
İSTENEN VİZE ŞARTI İSE YERLEŞME...
BİR DEVLETİN ÜLKESİNE GİRİŞ VE...
ETME HAKKINI DA KAPSADIGI İÇİN...
ESME HAKKI SERBESTİSİ'NE GETİRİL...
E MİLLETLER ARASI MEVZU...
R KISITLAMA OLUŞTUR

Federal Almanya Türk vatandaşlarına vize uygulayabilir mi?

FEDERAL ALMANYA'nın VİZE UYGULAMA KARARI TEPKİ YARATTI.

İşleri
Bakanı
Hayrettin
Erkmen
açıkladı:

"Almanlar" ır vize kararını kaldıracağını umuyorum

VİZE UYGULAMASI TEPKİ YARATTI...

TÜRK VATANDAŞLARINA UYGULAMASI HAKSIZ BİR URUM YARATACTIR

TÜRK-İŞ'in
KIDEM
TAZMİNATI
FONU'NA
İLİŞKİN
GÖRÜŞÜ
BELİRLENDİ.

VİZE
UYGULAMASINA
TEPKİLER

AYLIK
EĞİTİM
VE
MESLEK
DERGİSİ

TÜRK-İŞ

TÜRKİYE
İŞÇİ SENDİKALARI
KONFEDERASYONU
YAYIN
ORGANIDIR

AGUSTOS

1980

SAYI : 137

FİATİ :

YURT İÇİ 25 TL.
YURT DIŞI 3 DM.

●
SAHİBİ :

TÜRKİYE
İŞÇİ SENDİKALARI
KONFEDERASYONU
ADINA

GENEL BAŞKAN
**İBRAHİM
DENİZCİER**

●
MÜESSESE
MÜDÜRÜ :
GENEL
TEŞKİLATLANDIRMA
SEKRETERİ
ORHAN ERÇELİK

●
SORUMLU
YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ
**HÜSEYİN
EMEKCİOĞLU**

●
**İDARE VE YAZIŞMA
ADRESİ :**
TÜRK-İŞ
GENEL MERKEZİ
BASIN VE HALKLA
İLİŞKİLER BÜROSU
BAYINDIR SOKAK No. 10
17 91 34 - 18 10 09

●
DİZGİ VE BASKI :
DEMİRCİOĞLU
MATBAACILIK
17 30 51 - ANKARA

●
KAPAK VE MİZANPAJ :
GRAFİK STÜDYO S
29.70 46 - ANKARA

İçindekiler

2	TÜRK-İŞ İCRA KURULU
BİLDİRİSİ
4	ANARŞİ RAPORU
6	F. ALMANYA'NIN VİZE
KARARINA
TEPKİLER SÜRÜYOR.
8	KÖŞEMDEN
KAYA ÖZDEMİR
7	EKONOMİK RAPOR
12	KIDEM TAZMİNATI FONU
YASA TASARISI
HAZIRLANDI.
14	GENEL SEKRETER
M. SADIK ŞİDE
BASIN TOPLANTISI
DÜZENLEDİ
17	ANKARA MEKTUBU
İSA KAYACAN
18	TÜRK-İŞ'TEN BAĞIŞLAR
20	HUKUK
24	ATATÜRK'ÜN 100. DOĞUM YILI
25	SENDİKALARDAN HABERLER
29	ÜCRET - GERÇEK ÜCRET
NURAY DOĞAN
30	EĞİTİM SEMİNERİ
31	DIŞTA OLUP BİTENLER
32	İÇTE OLUP BİTENLER
34	SOSYAL GÜVENLİK
O. NURİ TEKMAN
35	KOOPERATİFÇİLİK
36	ŞAH ÖLDÜ

DERGİMİZ,
BASIN AHLAK
YASASINA UYAR

mutlu bayramlar özlemi

sunuş

SAYIN OKURLARIMIZ,

«TÜRK Ulsu olarak, son yıllarda ağız tadıyla bir bayram kutlayabilmenin hasreti içindeyiz..»

SAYIN Genel Başkan İbrahim Denizcier, aynen böyle başlıyor Ramazan Bayramı Mesajına.

AĞIZ tadıyla bir bayram kutlayabilmenin hasreti.. En ulu bayramda, Şeker Bayramında, ağız biber sürülmüşcesine yanan birine kutu kutu çikolata sunsanız neye yarar? Bir insanın tadı yoksa işin açıkcası adam herhangi bir şekilde rahatsızsa, şekerı çıkolataı neylesin?.

GENEL Başkan Denizcier de, bu sözleriyle bir gerçeğı vurgulamış yalnız bu yıl değil, yıllardır, Türkiye'nin ciddi bir rahatsızlık geçirdiğini işaret etmiştir.

HERGÜN ortalama 10 kişinin kurşunlanarak öldürüldüğü Türkiye'de, huzur ve sükundan bahsetmek safdillik olacaktır. Can güvenliğinin kalmadığı bir yerde, yüzlerce ailenin yas içinde bulunduğu bir bayramda, ağız tadından söz etmek sadece lâfta kalır.

BU sözlerle karanlık bir tablo çizmeğe çalışmıyoruz.

GERÇEKLERİN acılığı karşısındaki hislerimizi dile getiriyoruz. Ve herşeye rağmen, iyi ve güzel günlerin geleceğine olan inancımızı tekrarlamak istiyoruz.

MUTLU yarınlara en kısa sürede ulaşabilmemiz için, var gücümüzle ve samimi duygularla çalışmalıyız. Birbirimize çamur atarak değil...

ULUSÇA mutsuzluk çemberini kırmak istiyorsak, elele vermeliyiz.

SAYGILARIMIZLA...

●
TERÖRE
KARŞI
DAHA ETKİN
ÖNLEMLER
ALINMALI VE
ÜLKEDE
CAN
GÜVENLİĞİ
SAĞLANMALIDIR,
PARLAMENTO
ÜYELERİNE
KADAR
YÖNELEN
ANARŞİK
OLAYLAR
SON
BULMALIDIR...

●
SÜRDÜRÜLEN
TOPLU
SÖZLEŞME
MÜZAKERELERİ
ÇÖZÜME
KAVUŞTURUL-
MALIDIR.

Denizci: "Sosyal içerikli
yasalar çıkarılmadan
parlamento tatile girmemeli"

Komisyonlarda 847 kanun

Denizci: "Refah ve güveni
sağlayacak
yasalar çıkmadan
Parlamento tatile
girmemeli"

**tasarısı
sıra bekliyor**

Türk-İş İcra Kurulu, sosyal
içerikli yasalar çıkmadan
parlamentonun tatile
girmemesini istedi

TÜRK - İŞ İCRA KURULU BİLDİRİSİ :

SOSYAL İÇERİKLİ YASALAR ÇIKARTILMADAN PARLAMENTO YAZ TATİLİNE GİRMEMELİDİR...

TÜRK-İŞ Genel Başkanı İbrahim DENİZCİER, «Ülkenin birlik, bütünlük ve ağırlaşan ekonomik sorunlarıyla ilgili yasalar çıkarılmaman, Parlamentonun tatile girmesini yadırgarız..» demiştir.

Uluslararası çeşitli sendikal toplantılara katıldıktan sonra yurda dönen Genel Başkan DENİZCİER, «Genişletilmiş TÜRK-İŞ Olağanüstü İcra Kurulu» toplantısına başkanlık etmiştir.

18 Temmuz akşamı sona eren TÜRK-İŞ İcra Kurulu toplantısından sonra basına yazılı bir açıklama yapan Genel Başkan DENİZCİER, ülkenin içinde bulunduğu zor koşulları görmezlikten gelmenin mümkün olamayacağını hatırlatmış ve Parlamento'da

temsil edilen siyasî partilerin genel başkanlarına da birer mektup göndererek toplumun beklediği âcıl konular yasalasmadan TBMM.'nin tatile girmesi için çalışmalarda bulunmalarını istemiştir.

DENİZCİER'in DEMECİ :

DENİZCİER, bu konudaki demecinde şunları söylemiştir :

«Türk Parlamentosu tarihinde, ilk defa bir TBMM üyesi de anarşiye hedef olmuş ve hayatını baybetmiştir. Bu olay, acı olduğu kadar, ülkemizin geleceği bakımından oldukça düşündürücüdür. Böyle bir olaydan sonra bile, tüm siyasî partilerimizin anarşi ve terör karşısında or-

TÜRK-İŞ
GENEL
BAŞKANI
DENİZCİER,
PARTİ
BAŞKANLARINA
BİRER
MEKTUP
GÖNDERDİ...

tak bir teşhise varmaya yanaşmamaları ve terör odaklarının üstüne birlikte gitmemeleri, ülkedeki rahatsızlığı arttırıcı niteliktedir.

Bu itibarla Türk Adaleti temsil eden hakimlerimizin bile can güvenliğinin bulunmadığı bu ortamda, özlenen can güvenliğinin sağlanması, nerede duracağı bilinmeyen hayat pahalılığının önlenmesi ve artık milyonlarla ifâde edilen işsizliğe çare bulunabilmesi için, emekli, dul ve yetimleri sürünmekten kurtarmak için, beklenen vergi adaletinin sağlanması, en az geçim indiriminin vergi dışı bırakılması için, özetle ülkenin susadığı refah ve güvenin sağlanabilmesi için hazırlanan ve önerilen tasarılarla teklifler TBMM.

raflarında bekletilirken, gücünü millettan alan yüce Parlamentomuz, milletin sorunlarına rağmen tatile girmemelidir.

Ülke ve millet büyük sıkıntılar içinde kıvrılırken, milletin refahı için Anayasa andı içmiş olan parlamenterlerimiz, bir defa olsun, Temmuz sıcağının sıkıntısına katlanabilmeli - dirler.

Esasen TÜRK-İŞ İcra Kurulu olarak bu durumu birer mektupla Meclis Başkanları ve Siyasi Partilerimizin Genel Başkanlarına da iletmek suretiyle Millet Meclisi Danışma Kurulunun derhal toplanmasına ve ivedi konuların yasalaşması için bir özel gündem teşkiline yardımcı olunmasını istemiş bulunuyoruz.

Aylardır kısır bir döngü içine giren Yüce Türk Parlamentosundan olumlu çalışma beklemekle en azından iyi niyetli birçok Parlamenterin de hislerine ortak olduğumuz kanısındayım.

Fakat aksiyona dönüşmeyen iyi niyetin, tek başına sorunları çözmeğe yetmediğini de, aylardan beri hep beraber görmekte ve yaşamaktayız. Türkiye Büyük Millet Meclisi, uzun süredir, şu ya da bu nedenle aksattığı asli görevini, yasama erkini tam olarak yerine getirmelidir. Hiç bir neden, hür iradenin tecelli yeri olan Parlamentonun çalışmaması gibi garip bir durumun örtüsü olamaz. Böyle bir mazereti, toplumun hiçbir kesimi kabul etmez.»

ANARŞİ RAPORU

ANARŞİ
VE TERÖR
TEMMUZ'DA
DORUĞA
ULAŞTI

ÖNCE
VE
İLK KEZ
BİR
TBMM ÜYESİ
KATLEDİLDİ

ARKASINDAN
ESKİ
BAŞBAKANLARDAN
PROF. ERİM
ÖLDÜRÜLDÜ

DAHA
SONRA
SENDİKACI
TÜRKLER VE
MEHTERBAŞIOĞLU
VURULDU

TÜRK-İŞ
İŞÇİNİN
ANARŞİYE
ALET
EDİLEMİYECEĞİNİ
AÇIKLADI

Şe' 15 sabaha kadar didi
15 Gün içinde 439 sanık,
254 silah ele geçirildi

İSTANBUL
OPERA

Köksaloğlu, bugün devlet
töreniyle toprağa veriliyor

ANARŞİ ZİRVEDE

10İLDE DÜN 25
KİŞİ ÖLDÜRÜLDÜ

Kemal Türkier
öldürüldü

"Nihat Erim'in katli
olayı ile ilgili önemli
deliller elde edildi"

• Cinayetle ilgili soruşturmalarda elde edilen bilgilerin düzenlenen brifinglerde dikkat ve titizlikle değerlendirildiğini bildiren Gülcüğü "Şimdilik detaylı bilgi vermek doğru olmaz" dedi.

• Erim'in cenazesi yarın düzenlenecek bir "Devlet Töreni" ile Şişli Camii'nde öğlen kılınacak namazdan sonra Zincirlikuyu Mezarlığı'nda toprağa verilecek.

Anarşi dün de bir çok
öcağı söndürdü

4 KÖKSALOĞLU' NUN KATİLLERİ

4 KİŞİ TANIKLIK İÇİN POLİSE B

Karseri' de bir
ayukat daha
öldürüldü

DEVLET'E KASTEDEN CANİLER HEDEF GÖZETMEDEN ADAM ÖLDÜRÜYORLAR...

ÜLKEMİZİ günden güne tedirgin eden ve can güvenliğini yok denecek düzeye indiren anarşik olaylar, geçen ay içinde adeta doruk noktasına ulaştı ve eski Başbakanlardan Değerli Devlet ve Bilim Adamı Prof. Nihat ERİM de, katil şebekelerinin kurşunlarıyla şehit oldu.

Nihat ERİM'in öldürülmesinden bir iki gün önce, İstanbul CHP Milletvekili Abdurrahman KÖKSALOĞLU'nun ve ERİM'in acısı içimizi sızlattırken, hemen iki gün sonra Disk Eski Genel Başkanı ve Türkiye MADEN-İŞ Sendikası Genel Başkanı Kemal TÜRKLER'in katili, onu takip eden günlerde TES-İŞ Van Sendikamızın Sekreteri Nâzım MEHTERBAŞIOĞLU'nun da anarşistlerce şehit edilmesi ve daha birçok kişinin öldürülüşü... Kalbi bu vatan için çarpan ve her sıkıntıya rağmen evinde yurdunda huzur arayan herkesi daha da perişan etti.

DAHA NE BEKLENİYOR?

Ülkesinin ve ulusunun bölünmezliğini ilke edinen her kişi ve kuruluş gibi, Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu (TÜRK-İŞ) de bu elim olaylar karşısında seyirci kalınamıyacağını bir kez daha vurgularken, yayınladığı bildirilerde bu terör olaylarını lânetle kınıyor ve özetle şunları ileri sürüyordu :

«— Eski Başbakan değerli devlet ve bilim adamlarımızdan Prof. Nihat ERİM'in İstanbul'da silahlı teröristlerce öldürülmesi olayı, son yıllarda, Türkiye üzerinde oynanan korkunç oyunun boyutunu bir ke-re daha gözler önüne sermiştir.

Silahlı çeteler marifetiyle sürdürülen anarşi ve terör olaylarının, ülkemizde bir iç savaş çıkarmaya yönelik olduğunu görüp anlamaya imkân yoktur. Hergün durmadan işlenen seri cinayetlerden sonra, hayatını kaybeden kişilerin siyasi etiketine bakarak, katil şebekelerinin hüviyetini tayin kehanetiyle suçu birbirine atıp sıyılmak, bu olayların devamına çanak tutmaktan başka bir şeye yaramamaktadır. Bu vatanın parçalanmasına alkış tutanlar ve tezgahlayanlar devlet güçleri tarafından artık ortaya çıkarılmalıdır.

ERİM olayı, Türkiye üzerinde oynanan oyunun adam öldürmekten ibaret kalmayıp, iç savaşı körükleme amacını taşıdığı, Türk Vatanını seven herkesce artık görülmelidir. Türkiye bir kan gölüne dönmeden, ne yapmak gerekiyorsa, hemen bugünden itibaren o yapılmalıdır. Devleti temsil eden şahsiyet ve güçlerle tüm Anayasal kuruluşları bu yolda göreve çağırıyoruz.

Bu arada, ülkemizde cereyan etmekte olan son terör olayları, neye mal olursa olsun, Türk Devletinin bu tımanışa son vermesini gerektirmektedir. Diye diye dilimizde tüy bitiren «Millî Birlik» çağrılarına kulak tıkayanlar, daha neyi ve daha kimlerin öldürülmesini beklemektedirler. Özellikle iki büyük partinin liderleri, Türk Devleti ve bütünlüğümüz elden gittikten sonra mı bir araya geleceklerdir? Bu konuda kendilerinden ciddi bir davranış bekliyoruz.

Fakat şu gerçek acıkça bilinmelidir ki, devlete ve rejime sahip güçlerin tek ferdi ayakta kalana dek, Vatanını canından çok seven milyonlar teröre ve anarşie teslim olamayacaklardır. Hergün ayrı bir kesimden belirgin şahsiyetlerin ve bu arada birçok kişinin kanına giren teröre seyirci kalınmamalıdır. Herşeyden ve herkesten önce, Güçlü Türk Devleti sayıları ne olursa olsun, canımıza kasteden bu vatan hainlerinin işini bitirmelidir.»

ANARŞİST
KURŞUNLARINA
HEDEF
OLANLAR :

NİHAT ERİM
(ÜSTTE)
İSTANBUL
MİLLETVEKİLİ
ABDURRAHMAN
KÖKSALOĞLU
(YANDA)
KEMAL
TÜRKLER
(ATLTA)

Federal Almanya'nın Türk'lere vize kararının tepkileri sürüyor...

- VİZE KARARINA TEPKİ OLARAK İLK GİRİŞİMİ YAPAN
TÜRK-İŞ'TEN SONRA, BAZI KURULUŞLAR VE
BİLİM ADAMLARI DA KARARA KARŞI ÇIKTILAR...
- DIŞİŞLERİ BAKANI ERKMEN, KONU İLE İLGİLİ BİR
DEMEÇ VERDİ...

FEDERAL Almanya'nın, Türk Vatandaşlarına bu ülkeye girişte vize istenmesi yolundaki uygulamanın «Haksız bir tasarruf...» olduğunu öne süren TÜRK-İŞ ICFTU İcra Kurulunun Brüksel'deki son toplantı gündemine de bu konuyu getirmişti.

DENİZCİER'in, «Vize Uygulamasından F. Almanya'nın. Vazgeçmesi» yolundaki isteği ICFTU İcra Kurulunca da benimsendi ve bu konuda Avrupa'daki Sendika Üst Kuruluşlarının Uluslararası düzeyde çalışma yapması önerisi kabul edildi.

TEPKİLER SÜRÜYOR....

TÜRK-İŞ'in bu girişiminin sonra, Türk Hükümeti de bu husustaki temalarını yoğunlaştırdı ve F. Almanya Hükümetinden bu

uygulamanın durdurulması istendi.

Sadece Türk Vatandaşlarına Vize Uygulaması -na karar verilmesi ve bu uygulamaya Ekim ayından itibaren başlanacağı

yolundaki açıklamanın tepkileri giderek yoğunlaştı. Çeşitli kuruluşlar ve bilim adamları da, bu tür bir uygulamanın, ikili ilişkilere olduğu kadar Devletler Hukukuna da ters düştüğünü vurguladılar.

HAYRETTİN ERKMEN

DIŞİŞLERİ BAKANI
ERKMEN :

“Bu
kararın
kaldırılacağını
umuyorum.”

Dişışleri Bakanı Hayrettin ERKMEN, Federal Almanya'nın Türkiye'den gidenlere vize uygulama kararı konusunda verdiği özel demeçte «Vize uygulama kararının kaldırılacağını umut ediyorum» dedi.

ERKMEN, alınan kararın haksız ve yanlış bir tasarruf olduğunu belirterek, önümüzdeki günlerde yoğun temaslara başlanacağını ve bazı sonuçlar alınabileceğini bildirerek şöyle dedi :

«Federal Almanya ile temalarımızı hızlandırdık. Alınan kararın kaldırılmasına çalışıyoruz. Kararın getirdiği şartlar bir hayli ağırdır. İki dost ülke arasında daha önce uygulanan statünün geri getirilmesi şarttır. Öyle zannediyorum ki önümüzdeki günlerde somut sonuçlar alacağız. Ben şahsen vize uygulama kararının kaldırılacağından umutluyum.»

BİLİM ADAMLARININ GÖRÜŞLERİ...

T Ü R K - İ Ş'ten sonra bilim adamlarımız da Federal Almanya'nın Türk vatandaşlarına karşı uygulayacağı vize kararını büyük bir tepki ile karşılayarak, kararın iki ülke arasındaki dostluk ilişkilerini zedeleyeceğini söylediler .

İstanbul, Ankara Üniversiteleri, İktisat, Hukuk ve Siyasal Bilimler Fakülteleri öğretim üyeleri verdikleri demeçlerde Almanya'nın «Ulusal yasa-

ları» çiğneyen bu tavrına karşı Türkiye'nin etkin önlem almasını istediler. Günümüz çalışma dünyasında işçinin tek başına bir kaderi yaşayan insan olmadığını belirten öğretim üyeleri «İşçinin ailesi akrabaları ve çevresi vardır. Göçmen işçiyi çalıştırıp böyle bir istihdamın nimetlerinden faydalanan ülke, işçinin beraberinde getireceği ailesinin sorumluluklarını da paylaşmak zorundadır» dediler.

**“VİZE
KARARI
İLE
F. ALMANYA
DEVLETLER
HUKUKUNU
ÇİĞNEDİ.”**

Doç. Dr. İZZETTİN DOĞAN :
(İstanbul Üniversitesi Siyasal Bilgiler Öğretim Üyesi)

PROF. NUSRET EKİN :
(İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi Sosyal Siyaset Kürsüsü Öğretim Üyesi)

PROF. AYSEL ÇELİKEL :
(Milletlerarası Hukuk ve Milletlerarası Münasebetler Enstitüsü Müdürü)

«VİZE KARARI ALMAN ANAYASASINA AYKIRIDIR»

Türkiye'ye uygulanacağı söylenen vize kararı Federal Almanya'nın Anayasası'na aykırıdır. Çünkü Alman Anayasası'na göre uluslararası hukukun genel ilkeleri Federal Anayasa'nın temel ilkelerinin bölünmez bir parçasını teşkil eder. Bu nedenle Federal Almanya tek taraflı bir irade ile uluslararası bir anlaşmayı yürürlükten kaldıramaz.

Devletler arasında ayırıcı bir muamele yapılması yasaklanan konulardır. Almanya böyle bir yasa'yı kabul ederek uygulamaya koyması, Avrupa Konseyi çerçevesinde imzalanan anlaşmaların ötesinde AET ülkeleri ile Türkiye arasında akdedilen 1963 Ankara anlaşmasını çiğnemiştir. Almanya'nın bu tutumu Almanya için ağır sorumluluk doğurur.

«ALMANYA BU KARARLA TÜRKİYE'NİN BATI İLE İLİŞKİLERİNİ KESMEYİ AMAÇLIYOR»

Federal Almanya'nın aldığı bu karar sevimsiz anlamsız ve Türkiye'nin ıyık olmadığı bir karardır. AET sosyal düzeni için de Türk işçilerinin serbest dolaşımının tartışma konusu olduğu bir dönemde Almanya'nın çağdaş Avrupa'daki gelişmelerden uzaklaşarak 30 yıl önceki düzene dönmeye çalışması anlaşılabilir bir tutumdur.

Federal Almanya 1974 petrol krizinden sonra nasıl Türk işçilerinin Avrupa emek piyasalarına girmesini dondurmaya kalkmışsa şimdi de hızlanan iltica eğilimlerini bahane ederek Türk nüfusunun batı dünyası ile sosyal ilişkilerini kesmeyi amaçlamaktadır.

«VİZE KARARI İKİ ÜLKE ARASINDAKİ İLİŞKİLERE ZARAR GETİRECEKTİR»

Federal Almanya hükümetinin Türkiye'den gelen Türk uyruklulara vize uygulama kararı Almanya'da çalışan Türklerin yakın kan hısımlarını hedef almaktadır. Bu karar iki ülke arasındaki dostluk ilişkileri açısından sakıncalıdır. AET'ye Katma Protokol ile bağlı olan Türkiye açısından protokolün 36. maddesine göre 1976 yılından itibaren işçilerin AET ülkelerinde serbest hareketini kademeli olarak gerçekleşmesi beklenirken vize muafiyetinin kaldırılması bir hayal kırıklığı yaratmıştır.

Almanya'nın belirli ve şüpheli kişilerin girmelerine engel olma yolunu kullanması iki devlet arasındaki ilişkiler açısından daha olumlu sonuç doğuracaktır.

DEVLETE BAĞLILIK VE TÜRK-İŞ

ÜNLÜ Alman sendikacılarından birisinin Antalya'da sürekli komisyon toplantıları sırasında söylediği bir sözü daima hatırlarım. Karl ŞWAB dostumuz, «Benim için en önemli şey nedir, diye sorarsanız, cevabım hazırdır. Önce, ALAMN DEVLETİ, sendikacılığın sonra gelir. Alman Devleti ayakta duruyorsa Hür sendikacılık hareketi yaşıyacak demektir. Bunca acı tecrübelerden sonra Devletimizin ilelebet ayakta kalması en önem verdiğimiz şeydir, demişti. ŞWAB'ın sözlerini aşağı yukarı aynen aldım. Türkiye'deki sendikacıların bu ünlü sendikacının sözlerinden alacakları dersler vardır. Tabii beyinleri doğu Berlin'de yıkanmakta olan, Doğu Berlinden ilhamlarını alanlar için bu sözlerin hiç bir değeri yoktur. Onlar Marksist bir düzen kurma çabalarını kanunlarımızdaki boşluklardan yararlanarak bir süre daha sürdürecektir. Bu Memleketin evlâtlarını Faşist, Komünist diye birbirine düşüre düşüre emellerine ulaşmaya çalışacaklardır! Türkiye'de özellikle saflar ayrıldıktan TÜRK-İŞ bütünlüğünü dış telkinlerle parçalamaya bir kısım çevreler çaba gösterirken, Devlete bağlılık ve rejime sadakat son derece önem kazanmıştır. TÜRK-İŞ topluluğu büyük çoğunluğu ile Anayasaya ve Rejime, Atatürk ideallerine yürekten bağlılığın şuuru içindedir. Demokrasimizin büyük sıkıntılara rağmen ayakta durabilmesi de Türk Ordusundan sonra en büyük sivil güç olan bu kuruluşun yani TÜRK-İŞ'in inançlarındaki sağlamlığa doğrudan doğruya bağlıdır. Hiç şüphesiz TÜRK-İŞ'i TÜRK-İŞ yapan TÜRK işçilerinin büyük çoğunluğudur. Bu çoğunluktur ki Devlete, iMilletine Dinine Vatanının Bütünlüğüne pek çok aydınımızdan daha fazla bağlıdır.

Son zamanlarda anarşi ve törer olaylarındaki hızlı tırmanış, belli hedefleri seçmekte

ve tam ustalıkla planlanan bu hedefler çoğu kez şaşkırtıcı olmaktadır! Akıllı insanların yapıları mümkün olmayan eylemleri tezgahlayanlar, insanları acımasızca öldürenler veya öldürtenler insanlıktan nasibini alamamış, sadist ruhlu canavarlardır. Türkiye'nin bütünlüğüne kastedenler, Vatanımızı parçalamayı arzulayanlar, Milletimizi bölmeyi planlayanlar son TÜRK devletini ortadan kaldırmayı dış güçlerin telkini ile içlerine sindirebilen bedbahtlardır. Yollarını şaşırılmışlardır. Kuruluşunun Yirmidokuzuncu yılına girdiğimiz TÜRK-İŞ Topluluğu işçi sınıfının mutluluğunu Ulusun mutluluğunda aramakta ve Millet bütünlüğü içerisinde işçilerin değerlendirilmesi kavgasını sürdürmektedir. Bu kavga SAVAŞIMCILARIN kavgaları gibi silahlı bir kavga değildir ve olmayacaktır. Bu kavga fikir planında işçilerin onurunu koruyarak onları toplum içinde hakettikleri yüce değerleri kazandırarak sürdürülmektedir ve sürdürülecektir.

TÜRK-İŞ'in ÇALIŞANLAR LEHİNE GİRİŞİMİ OLUMLU SONUÇLANDI...

**işçi kıdem
tazminatları
ile ilgili
yeni
genelge
yürürlüğe
girdi.**

MALİYE Bakanlığı, işçilerin kıdem tazminatlarının vergilendirilmesine ilişkin esaslar konusunda TÜRK-İŞ istekleri doğrultusunda yeni tebliği yayınlamıştır.

127 sayılı yeni tebliğde, kıdem tazminatının vergilendirilmesine ilişkin esaslar şöyle belirtilmiştir :

«1 — 1475 sayılı iş kanununa göre, işten çıkma veya çıkarılma tazminatı olarak ödenen kıdem tazminatının, Gelir Vergisi Kanunu'nun 1927 sayılı kanunla değişik 25/7'nci maddesi uyarınca, hizmet erbabının kıdem tazminatı ödenmesine esas olan ücretinin 30 günlük tutarının 24 katının vergiden müstesna tutulması gerekmektedir. Bu nedenle, hizmet erbabına,

a) Toplam çalışma hayatı boyunca 24 aylık tutardan fazla yapılan ödemelerin,

b) Kanunen ödenmesi zorunlu kıdem tazminatının dışında yapılan kıdem ikramiyesi, kıdemli işçiyi teşvik ikramiyesi gibi ödemelerin, diğer yıllık ücret ödemeleri ile birleştirilerek Gelir ve Mali Denge Vergisi'ne tâbi tutulması gerekir.

2 — Öte yandan, kıdem tazminatının Gelir Vergisi'nden istisna edilecek kısmının 1598 sayılı kanun uyarınca Mali Denge Vergisi'nden de müstesna tutulması icap eder.

3 — Kıdem tazminatının vergilendirilmesine ilişkin uygulama, Anayasa Mahkemesi'nin söz konusu iptal kararının yürürlüğe girdiği tarih olan 14 nisan 1980 tarihinden itibaren bu tebliğ esaslarına göre yürütülecektir.»

TÜRK-İŞ Topluluğu Sendikacılığın bir Kamuoyu meselesi olduğunun idraki içindedir. Eğer Kamuoyunun desteği yoksa ne eylemlerde, ne sözleşmelerde, ne de GREV'lerde sürekli başarı kazanılabilir. Onun içindir ki sınıflar arasında denge ve barış TÜRK-İŞ'in ilkeleri içindedir. TÜRK-İŞ sınıflar arasında savaş yerine Uluslararası Hür İşçi Sendikaları Konfederasyonunun temel ilkelerinden birisi olan Barış fikrini çalışmalarında esas olarak almıştır. Nitekim Toplu sözleşmeli düzen bir uzlaşma düzenidir ve bu düzende işçilerin refahı ön planda tutularak Millet bütünlüğü içerisinde çalışanların emeklerinin değerini tam alabilmeleri için çaba harcanır. TÜRK-İŞ geride kalan yıllarda Türk Devletinin bütünlüğüne kastedenlerle mücadele vermeğe özen göstermiş ve kararlılık içerisinde ANAYASADAN yana taraf olma ve Hür rejimi, çok partili siyasi hayatı koruma gibi bir görevi de seve seve üst-

lenmiştir. Çok partili siyasi hayatın içinde vazgeçemez kurumlar kuruluşları vardır. Bu rejim içerisinde Siyasi partilerin yanı sıra baskı guruplarının da önemli fonksiyonları bulunduğu bilinmektedir. Çok partili demokrasi sayesinde ki Sendikalar eleştiri haklarını rahatça kullanabilirler. TÜRK-İŞ sırasında Başkanları, başkanları parti liderlerini acımasızca eleştirilerine konu olarak almıştır. Ama TÜRK-İŞ'in bu davranışı toplumda yadırganmamış, bunlar da çok oluyorlar! diye bir düşünce kimsenin aklının ucundan bile geçmemiştir. TÜRK-İŞ yöneticilerinden eleştiriler çıktı mı ciddi sebepleri olduğu nu ilgililer kadar kamuoyu da bilmekte ve değerlendirmesini ona göre yapmaktadır.

TÜRK-İŞ başta Büyük Lideri Merhum Seyfi Demirsoy olmak üzere bütün liderleri ile daima Hür rejimden yana olma şuurunu göstermiş bu rejimi yıkmak isteyenlere iltifat etmemiştir. Milli gelir dağılımındaki adaletsizliklerin giderek düzeltileceği, vergi adaletsizliği sorununun mutlaka yakın bir gelecekte çözüme kısmen de olsa kavuşturulacağı inancı TÜRK-İŞ lider kadrosunda hakim fikir halindedir. Nitekim Büyük Sözleşmelerin birbiri peşinden çözüme kavuşturulmaları işçilerin reel ücretlerinde az da olsa artışların sağlanabilmesi ve bu hareketin barış içinde gerçekleştirilmesi TÜRK-İŞ'in başarı hanesine yazılmaktadır. Bu başarı devlet yetkililerinin hoşlarına gitmemekte TÜRK-İŞ de sokağa çekme gayretleri sürüb gitmektedir. TÜRK-İŞ Sokağa sadece Devleti korumak, işçilerin temel hak ve çıkarlarını savunmak için zamanını iyi hesap ederek bir iki defa çıkmıştır. Devleti yücelterek güçlendirerek işçileri refaha kavuşturabileceklerini, işsizlere iş bulabileceklerini TÜRK-İŞ yöneticileri çok iyi bilmektedirler. TÜRK-İŞ'i yücelten de yöneticilerindeki Devlete bağlılık ve sorumluluk duygusu içinde çalışmalarıdır.

TÜRK-İŞ 125 SAYILI TEBLİĞİN İPTALİ İÇİN DANIŞTAY'A AÇTIĞI DAVADAN VAZGEÇTİ

TÜRK-İŞ İcra Kurulu, işçilere ödenmekte olan kıdem tazminatlarının 24 aylığından vergi kesilmesini öngören yeni tebliğin işlerlik kazanması üzerine, iki ay kadar önce yürürlüğe konulan ve işçilerden daha fazla vergi kesilmesine yol açan 125

Sayılı tebliğin iptali için Danıştay'da açtığı davayı geri aldı.

Hatırlanacağı üzere, Anayasa Mahkemesinin kıdem tazminatlarını düzenleyen yasaı iptalden sonra, Maliye Bakanlığı kıdem tazminatlarının ödeme şeklini belirleyen 125 sayılı bir tebliğ yayınladı ve bu tebliğin 14 Nisan 1980 tarihinden itibaren geçerli olduğunu açıkladı.

Ancak, bu tebliğin yayınlanmasından hemen sonra harekete geçen TÜRK-İŞ 25 yıl çalışan bir işçiden eskiye oranla yaklaşık 140 bin lira daha fazla vergi kesilmesini öngören bu uygulamaya karşı çıkmıştı. Bahis konusu tebliğin, kazanılmış işçi haklarını zedelediğini öne süreren TÜRK-İŞ İcra Kurulu, bir yandan bu tebliğin değiştirilmesini hükümetten talep etti, öte yandan Danıştay nezdinde açtığı iptâl davasında, yürütmenin durdurulmasını da istedi.

İki aydan beri TÜRK-İŞ'le Maliye Bakanlığı arasında sürdürülen devamlı müzakereler sonunda, adı geçen genelgele nihayet TÜRK-İŞ'in görüşleri yönünde değiştirildi ve 127 Sayılı Resmi Gazete'de yayınılarak yürürlüğe girdi.

125 Sayılı Genelgele yürürlükten kaldıran bu yeni genelgele işçilere ödenmesi gereken kıdem tazminatına esas 30 gün.üçün 24 Katının vergi dışı tutulması sağlanınca, TÜRK-İŞ İcra Kurulu, Danıştay Başkanlığı'na verdiği bir feragat dilekçesi ile «Ortada hukuki bir anlaşmazlık kalmadığından bahisle açtığı iptâl davasından vazgeçtiğini bildirdi. 14 Nisan 1980 Tarihinden geçerli sayılan yeni genelgele göre kıdem tazminatına esas ücretin 30 Gün.üçün 24 Katı vergi dışı tutulurken, 125 Sayılı Genelgele dayanılarak işçilerden alınan fazla kesimtiler de vergi idaresi yoluyla derhal kendilerine geri verilecek.

ekonomik rapor

EMİSYON'UN DÜŞMESİNE KARŞIN, HAZİNE MERKEZ BANKASI'NDAN KAYNAK KULLANMAYA DEVAM EDİYOR

Temmuz ayının ilk haftasında Hazine'nin içinde bulunduğu nakit sıkıntısı nedeniyle 19 milyar liralık artış gösteren emisyon hacmi ayın ikinci haftası içinde 3 milyar liralık bir düşüş gösterdi. Emisyondaki bu daralmaya karşın, Hazine'nin Merkez Bankası'ndan kullandığı kaynaklarda artış oldu.

Hazine nakit olanaklarının, vergi gelirlerine bağlı olarak daralması nedeniyle, Hazine'nin nakit ihtiyacını karşılamak için Merkez Bankası'ndan kullandığı kaynaklardaki artış eğilimi devam ediyor. Temmuz ayının ilk haftası içinde Merkez Bankası kaynaklarından 10 milyar liralık kaynak kullanan Hazine, geçtiğimiz ikinci hafta içinde yeniden 5.5 milyar liralık bir Merkez Bankası kaynağı daha kullandı. Bu son kullanım ile birlikte Hazine Kısa Vadeli Avans hesabı 135 milyar liraya ulaşırken, konsolide ödenek tavanı da 900 milyar lirayı aştı. Bankalar kesimi ile tarım kesimine açılan kredilerde hafta içinde gerilemenin olması emisyondaki gerilemede belirleyici rol oynadı. Bankalar kesimine açılan ticari kredilerde 4.6

milyar liralık gerileme kaydedilirken, tahvil üzerinden açılan avans'ta 1.6 milyar liralık artışın olduğu, böylece bankalar kesiminde net olarak 3 milyar liralık bir gerileme olduğu anlaşılmaktadır.

Kamu kesiminde, Hazine nakit olanakları Merkez Bankası kaynaklarından 5.5 milyar lira kullanırken, Katma Bütçeli idareler 2.2 milyar, KİT'ler 1 milyar liralık kaynak kullandı. Kamu kesiminin Temmuz ayının ikinci haftasında kullandığı Merkez Bankası kaynakları böylece toplam olarak 9 milyara yaklaştı. Temmuz ayının ikinci haftası itibarıyla Kamu kesiminin Merkez Bankası kaynaklarından, yılbaşından bu yana kullandığı kaynak toplam olarak 70.9 milyar liraya ulaştı.

ENFLASYON AMERİKA'YI DA ETKİLEDİ..

Birleşik Amerika'da uzun süredir devam eden enflasyon, durgunluk, ücretlerdeki ve maliyetlerdeki artışlar sonucu 52 süpermarket kapandı.

1980 yılının ilk altı ayı itibarıyla enflasyon oranı yüzde 14,8 civarında, ve durgunluk devam etmekte. Artan ücretler ve maliyetler büyük kayıplara yol açtı ve New England'daki 52 süpermarket, işçilerini çıkarmak ve işyerlerini kapatmak zorunda kaldı. Süpermarketlerin kapanması 3000 kişinin işsiz kalmasına yol açtı.

ANKARA'DA FİYATLAR İSTANBUL'DAN DAHA HIZLA ARTIYOR...

Ticaret Bakanlığı tarafından hazırlanan geçinme endeksleri, bu yıl Ankara'da fiat artışlarının İstanbul'a göre hızlandığını ortaya koydu.

Ticaret Bakanlığı'nın Ankara geçinme endeksi, Haziran ayında yüzde 3.9 oranında yükselme gösterdi. Böylece yılın ilk yarısına ilişkin fiat artışı yüzde 61,6 oranına ulaştı. Fiat artışları son 12 ay itibarıyla ise yüzde 117,4 oranına vardı.

İstanbul geçinme endeksi ise, Haziran ayında yüzde 4 oranında artarken, Ocak - Haziran aylarını kapsayan yılın ilk yarısı itibarıyla yüzde 44,4'lük bir yükselme gösterdi. İstanbul'da fiat artışları son 12 ay itibarıyla ise yüzde 101,4 oranında.

ÜÇ MİLYAR DOLARLIK DIŞ BORCUMUZ ERTELENDİ...

Türkiye'nin Batılı ülkelere olan borçlarının ertelenmesiyle ilgili olarak Temmuz ayında Paris'te başlayan görüşmelerde anlaşmaya varıldı ve Türkiye'nin 3 milyar dolar borcunun ertelenmesi kararlaştırıldı. OECD yetkilileri ile Türk tarafı arasında, detaylar da belli olduktan sonra, erteleme anlaşması ise yine, Paris'te imzalandı.

Türkiye'nin 1978-79 borçlarının ertelenmesi önerisi büyük tartışmalara yol açtı. Türk heyetinin borcun 5 yıl vadesiz, 5 yıl vadeli olarak ertelenmesini istemesine karşın sonunda 78-79 dönemine ait 800 milyon dolar borcumuzun 4 yıl vadeli 4 yıl vadesiz olarak ve yüzde 10'u peşin ödenmek koşuluyla ertelenmesi kararına varıldı.

Bu dönemden sonraki 2 milyar 100 milyon dolarlık borcumuzun ise 5 yıl vadesiz, 5 yıl vadeli ve yine yüzde 10'u her yıl peşin ödenmek koşuluyla ertelenmesi benimsendi.

Toplantıdan sonra basın mensuplarına yaptığı açıklamada Başbakanlık Müsteşarı ve Devlet Planlama Teşkilâtı Müsteşar Yardımcısı Turgut ÖZAL, «Beklediğimiz oldu. Böylece 1980 finansmanımızı elde etmiş bulunuyoruz» dedi.

İŞÇİ DÖVİZ GİRDİSİNDE ÖNEMLİ ARTIŞ OLDU...

Haziran ayındaki işçi döviz girişi 155 milyon dolar seviyesinde oldu. Temmuz ayının ilk 22 günlük döneminde ise Merkez Bankası ile diğer bankalara gelen işçi döviz 123 milyon dolara ulaştı.

Haziran ayında sağlanan işçi döviz, bu yılın Mayıs ayındaki 103 milyon dolarlık işçi dövizine göre yüzde 50,5 oranında, geçen yılın eş ayına göre ise yüzde 46 oranında daha fazla oldu. Böylece 1980 yılının ilk altı aylık döneminde girişi sağlanan işçi döviz toplamı 741 milyon dolara ulaştı.

Bu yılın Ocak - Haziran dönemindeki işçi döviz girişi, 1979 yılının eşdönemindeki döviz girişinin 347 milyon dolar gerisinde kalırken, 1978 yılının eşdönemine göre 399 milyon dolar, 1977 yılına göre ise 287 milyon dolar daha fazla oldu.

MERKEZ BANKASI KREDİLERİNDEKİ ARTIŞ 132.5 MİLYARA ULAŞTI

Temmuz sonunda kamu ve özel kesime açılan krediler sonucu Merkez Bankası toplam kredi hacminde 4 milyar liralık bir artış olduğu anlaşılmaktadır. Bu artış ile birlikte, yılbaşından bu yana Merkez Bankası'nın açtığı krediler toplamı 132,5 milyar liraya ulaştı. Bu kaynağın 70,9 milyar lirasını kamu kesimi, 41,7 milyar lirasını özel kesim 20 milyarını da tarım kesimi kullandı. Yeni faiz kararnamesinin uygulanmaya başlandığı Temmuz ayı başından itibaren nisbi bir gerileme eğilimi içindeki özel kesim kredilerinin gösterdiği bu gelişmeye karşın kamu kesiminin Merkez Bankası kaynağını giderek daha yoğun bir biçimde kullanmaya başladığı görülmektedir. Bankalar Sistemi'nin Merkez Bankasından kullandığı kaynaklar günlük gösterirken, Merkez Bankası'nın da, Bankalar Sistemine dayalı olarak yarattığı kaynak olanaqları geçmiş yıllara oranla düşüş göstermektedir. Hızlı bir gelişme gösterdiği çeşitli çevrelerce öne sürülen Mevduat Sertifikası uygulamasının sonuçlarının Merkez Bankası Mevduat Munzam Karşılıkları hesabına henüz yansiyip yansımadığı belirlenmemiştir. Bu yeni uygulamaya dayalı olarak Merkez Bankası'nın, Mevduat Munzam Karşılıkları hesabından yaratacağı kaynağın önemli boyutlara ulaşması beklenmektedir.

1 Temmuz tarihinde başlayan yeni uygulamanın ilk sonuçlarının değerlendirileceği son toplantılarda Bankaların Mevduat sertifikası hesabını daha da cazip kılacak önlemler üzerinde duracakları ve faiz oranlarının yükselmesini isteyecekleri tahmin edilmektedir. Buna karşılık, Mevduat Munzam Karşılığı oranının yüzde 35'den aşağı düşürülmesinin isteneceği de belirtilmektedir. Yalnız bu uygulamanın bu hesap üzerindeki devlet desteği konusunda kuşku yaratabileceği düşünülmektedir.

Merkez Bankası Mevduat Munzam Karşılığı hesabı, Temmuz ayı başından beri, iki hafta içinde 5 milyar düzeyinde bir artış göstermiş bulunmaktadır. İthalat karşılıklarında ise son hafta içinde hiç bir hareketin olmadığı gözlemlenmektedir.

Merkez Bankası nezdinde resmi kuruluşların tuttuğu mevduat bir önceki hafta içinde 20 milyar liralık artış gösterdikten sonra son haftada 2,2 milyar liralık bir artış daha göstermiştir. Öte yandan Bankalar Sistemi'nin mevduatında da hafta içinde 3 milyar düzeyinde bir artışın olduğu anlaşılmaktadır.

AVRUPA İSKAN FONU 30 MİLYON MARK KREDİ AÇTI...

Avrupa Konseyi İskan Fonu'nun 30 milyon marklık kredi vermesini öngören anlaşma Bankalar Kurulunca onaylandı.

Yürürlüğe giren anlaşmaya göre, 10 yıl vadeli ve yüzde 9 buçuk faizli kredi, 10. yılın sonunda bir defada geri ödenecek.

KIDEM TAZMİNATI FONU YASA TASARISI HAZIRLANDI...

- TASLAKDA, YASAYI UYGULAYACAK BİR «FON-KUR» OLUŞTURULMASI ÖNGÖRÜLDÜ...
- TÜRK-İŞ, TASARIYA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİNİ AÇIKLADI...

Çalışma Bakanlığı, «işçi kıdem tazminatlarını devlet güvencesi altına almak ve tüm işçilerin bu haktan yararlanabilmelerini sağlamak» amacıyla, bir «Kıdem Tazminatı Fonu» kurulmasını öngören yasa tasarısı taslağı hazırladı. Tasarının, görüşleri alınmak üzere ilgili bakanlıklara gönderildiği ve Bakanlar Kurulu'nda da son biçimini aldıktan sonra, kısa

sürede Parlamentoya sunulacağı bildirildi.

TASARININ GEREKÇESİ

Çalışma Bakanlığı'nın hazırladığı Kıdem Tazminatı Fonu Yasa Tasarısı'nın gerekçesinde özetle şu görüşlere yer verildi :

«Mevcut düzenleme, Devlet teminatından yoksun olduğundan, kıdem değerlendirmesi ve işçilerin tümünün bu haktan faydalanmaları sağlanamamış ve bu haliyle kıdem tazminatı, yatırımları engeller niteliği nedeniyle, işsizliğin bir sebebi de sayılmıştır. Çalışan tüm işçilerin bu haktan faydalanmalarının sağlanması, ekonominin canlandırılması, yeni iş imkanları-

TÜRK - İŞ'in GÖRÜŞÜ :

“Kıdem
Tazminatı,
emeğin
yegâne mali
güvencesi ve
iş güvenliğinin
sigortasıdır.”

«İşçinin ödenmesi sonraya bırakılmış bir ücret parçası niteliğinde olan kıdem tazminatı işçi bakımından, emeğin yegâne mali güvencesi ve iş güvenliğinin sigortasıdır. Tasarının yasalaşması halinde, kıdem tazminatı sorumluluğu Fona aktarılmış olan işverenler, toplu sözleşmelerle ücretleri yükselen kıdemli işçileri derhal toplu olarak işten çıkartabilecek, bu işçiler yerine asgari ücretle çalışabilecek işçileri kolayca işbaşı yaptırabilecektir. Tasarıdaki pirim oranları ve tahsil şekli dikkate alındığında, işverenin bu yola başvurmaması hiç de uzak ihtimal sayılmamalıdır.

Diğer önemli sorun, kıdem tazminatı müessesesinin önemli ölçüde ortadan kaldırılması sonucuna varacak düzenleme biçimidir. Tasarıda, kurulacak fonun, sadece yaşlılık, emeklilik, malullük, toptan ödeme ve ölüm hallerinde kıdem tazminatı ödeneceği hükme bağlanmıştır. Tasarının 35 nci maddesi ile, iş kanunlarının kıdem tazminatı ile ilgili hükümlerinin yürürlükten kaldırıldığı belirtilmiştir. Böyle olunca, 1475 sayılı yasanın 14 ncü maddesinde sayılan ve kıdem tazminatı ödenmesini gerektiren sebeplerden, 16 ve 17 nci maddelere göre haklı fesihlerde, muvazzaf askerlik sebeplerinde, ferdi hizmet akti ya da toplu iş sözleşmelerinde kabul edilmiş işveren tek taraflı feshi halinde kıdem tazminatı alabilme olanağı tamamen ortadan kaldırılmaktadır. Dolayısıyla, işverenin fon sorumluluğu

nın yaratılması ve tam bir iş güvencesi olabilmesi için Devletin sorumluluğu zorunlu görülmüş ve bu nedenlerle kıdem tazminatı fonu oluşturulması zarureti duyulmuş, fonun a - macına uygun faaliyette bulunabilmesini temin bakımından da müstakil, hükmi şahsiyeti olan bir kuruluşun teşkili uygun görülmüştür.»

ÖNGÖRÜLEN ESASLAR

Kıdem Tazminatı Fonu Yasa Tasarısı ile; «yaşlılık, emeklilik, malullük aylığı bağlanan ya da toptan ödeme yapılan işçilere, işçinin ölümü halinde yasal mirasçılara ödenecek kıdem tazminatını karşılamak üzere, Çalışma Bakanlığın'a bağlı olarak kıdem tazminatı fonu kurulması» öngörülmüştür.

İş yasalarında tanımlanan işçilerle, işveren ve vekilini kapsayan tasarıya göre; kıdem tazminatı primi, «işçiye o ay içinde ödenen ücreti ile buna ek olarak para ve parayla ölçülmesi mümkün sözleşme ve yasadan doğan ve devamlılık gösteren menfaatler toplamının yüzde 10'u» düzeyinde olacak. Kıdem tazminatı tutarı ise, «tazminatı doğuran olay tarihinden önce ödenmiş son 3 takvim yılına ait ortalama ücret üzerinden» hesaplanacak.

Fon tasarısı, kıdem tazminatı primlerinin işveren tarafından ödenmesi zorunluluğunu getiriyor. Bu hükme göre; işveren, çalıştırdığı işçinin kıdem tazminatı primini, en geç ertesi ayın sonuna kadar Fon'a ödemek zorunda. Ayrıca, işverence ödenecek primler için işçinin ücretinden herhangi bir kesinti ya da indirim yapılamayacak.

Türkiye'de işçiler yılda 2 bin saatin üzerinde çalışıyor

Türkiye'de işçilerin yılda 2 bin 232 saat çalıştıkları açıklandı.

ILO/Uluslararası Çalışma Örgütü'nün çeşitli ülkelerde yaptığı bir araştırmaya göre; Türkiye, «Dünyada işçisini en uzun süre çalıştıran ülke» sıfatını alırken, işçi ücretleri - nin «çok yetersiz olduğu» ülkelerin de başında geliyor.

Araştırmada ayrıca, çalışan kadınların, toplam faal nüfusun yüzde 44'ünü oluşturduğu Türkiye'nin bu açıdan da dünyada ilk sırayı aldığı kaydedildi.

dışında kıdem tazminatından doğacak hiçbir sorumluluğu olmadığı sonucu çıkmaktadır.

Böyle bir düzenleme, yıllardır işçi bakımından kazanılmış hak olan kıdem tazminatı müessesesini ortadan kaldırmak işverenin bu konuda düşük oranda ödiyeceği fon primi ile sorumluluğunu sınırlandırmak amacına yöneliktir.

YASA METNİNDE YER ALMASI GEREKEN HUSUSLAR

1 — Fon'un kurulması halinde, işçiler için sözkonusu olabilecek iş güvencesinden yoksun kalma olasılığını gidermek için 1475 sayılı yasadaki yer alan ihbar tazminatı, kötü niyet tazminatı ve 274 sayılı yasadaki yer alan sendikali tazminat müesseselerinin, bu sakıncayı giderecek ölçüde işçi yararına geliştirilmesi ve kapsamının genişletilmesine dair hükümlerin konulması zorunludur.

2 — Bu tasarıda, işçilerin toplu olarak işten çıkartılmalarını güçleştirecek hükümler getirilmeli ve 1475 sayılı yasanın 17 nci maddesinde öngörülen koşullar dışında, işyerinin kapatılması ya da mekanizasyonu ve rasyonelizasyonu gerekçesi ile işin daraltılması hallerinde işverenin iki yıl süre ile daha Fon'a prim yatırması sağlanmalıdır.

3 — İşverenler, Fon'a ödeyecekleri primleri kendi bilançolarında gider olarak gösterecek ve vergi dışı bırakacaklardır. Bu da, bilançolarda kârın az gösterilmesi ve verginin kaçırılması sonucunu doğuracaktır.

4 — Prim ve borcunu zamanında demeyen işverenlere ait işyerlerinde grev uygulamasına imkan tanıyan hükümler getirilmelidir. Bu maddede Fon'un idamesi için zorunlu görülmektedir.

5 — İş aktinin işveren tarafından haksız olarak feshedilmesi halinde işverenin Fon'a bir misli fazla prim ödemesi ve işverence işçiye, Fon'un ödeyeceği tazminat dışında ek tazminat ödemesi sağlanmalıdır. Çalışma güvencesinin sağlanması ve işverenlerin keyfi davranışlarının önlenmesi için bu tür hükümler zorunludur.

6 — Fon kuruluşuna, işverene rücu etme hakkı tanınmalıdır.

7 — İşverence Fon'a ödenecek primlerde, işçiye ödenen gerçek ücret ölçü alınmalıdır. Yani, işveren işçiye ödediği gerçek ücrette göre prim yatırmalıdır. Aksi halde, S.S.K. da olduğu gibi işçiyi asgari ücret üzerinden gösterip o nisbette prim yatırması ve kıdem tazminatının da yatırılan prime göre hesab edilmesi son derece sakıncalıdır. Bu nedenle, işverenin ödeyeceği primlerin işçinin gerçek ücreti üzerinden olup olmadığının kontrolü için işçi teşekküllerine yetki ve görev verilmelidir.»

basın toplantısı...

SADIK
ŞİDE'NİN
BASIN
TOPLANTI-
SINDAN
ÖNCE
GENEL
BAŞKAN
DENİZCİER DE
BİR
AÇIKLAMA
YAPTI .

TÜRK - İŞ GENEL SEKRETERİ SADIK ŞİDE'nin BASIN TOPLANTISI'NDAN ÖZETLER :

- İŞÇİ ALACAKLARI DAHA SÜRATLI BİR ŞEKİLDE ÖDENMELİDİR.
- ANARŞİ VE TERÖRDEN ÜLKEYİ KURTARMAK BİRİNCİ GÖREVİMİZDİR.
- BAŞLATILAN SİYASİ DIALOG, BAZI MESELELERE KURBAN EDİLMEYEN GELİŞTİRİLMELİDİR.
- BİTİRİLEN VE SÜREN TOPLU İŞ SÖZLEŞMELERİ ÇÖZÜME KAVUŞTURULMALIDIR.
- KAZANILMIS İŞÇİ HAKLARINA EL SÜRÜLEMEZ.

TÜRK-İŞ Genel Sekreteri M. Sadık ŞİDE, TÜRK-İŞ'in kuruluş günü olan 31 Temmuz'da düzenlediği basın toplantısında çalışma hayatını ilgilendiren çeşitli konular ve sürdürülen toplu iş sözleşmeleri hakkında geniş açıklamalarda bulunmuştur.

Genel Sekreter ŞİDE, sosyal, ekonomik ve politik gelişmeler konusunda da Konfederasyonun görüşlerini açıklamış, bu arada TÜRK-İŞ'in kuruluşunun 28'nci yıldönümünü idrak ettiğini belirtmiştir.

Ancak, Konfederasyonun kuruluş yıldönümünün bu yıla mahsus olmak üzere, 24 TEMMUZ işçi Bayramında olduğu gibi törensiz kutlanmasının kararlaştırıldığını da sözlerine ekleyen TÜRK-İŞ Genel Sekreteri ŞİDE, daha sonra özetle şunları söylemiştir :

«Değerli Basın Mensupları,

Kuruluşunun 28. Yılıni dolduran ve yarından itibaren de 29. hizmet yılını idrak etmeğe başlayacak TÜRK-İŞ'in gündemindeki konuları bu vesileyle kamuoyuna açıklamak ve bu ana konular hakkında düşünce ve çalışmalarımızı duyurmak için bu toplantıyı düzenlemiş bulunuyorum.

Daha önceki açıklamalarda da değindiğimiz gibi, Cumhurbaşkanı Vekili Sayın ÇAĞLAYANGİL tarafından başlatılan iki büyük siyasi parti lideri arasındaki diyalogun bazı meselelere kurban edilmeden olumlu şekilde sürdürülmesini ve vatandaş hayatından bezdiren diğer ana sorunlara çözüm getirilinceye kadar, samimiyetle sürdürülmesini, dostu güldüren ve düşmanı kahreden boyutlara ulaşmasını istiyoruz.

Bu arada hükümetin perpeşe uyguladığı ekonomik önlemler karşısında, almağa mecbur olduğu ve bir ölçüde taahhüt ettiği sosyal önlemlerin tamamlanmasını bekliyoruz. Vergi adaleti, en az geçim indirimi, emekli, dul ve yetim maaşları gibi...

Bu itibarla Meclislerin tatil yapmadan çalışması gereğine şiddetle ihtiyaç olduğunu tekrarlıyoruz ve danışma kurulunca hazırlanan gündemin ve onu takiben sosyal içerikli yasaları ihtiva edecek kısmın, daha fazla vakit harcanmadan yasalaşmasını ve bütün bunların da önünde, Cumhurbaşkanı seçiminin mutlaka sonuçlandırılmasını bekliyoruz.

Sayın Basın Mensupları,

Her zaman olduğu gibi bu defa da, ülkeyi kasıp kavuran ve ülkedeki can güvenliğinden eser bırakmayan anarşi ve terörden söz etmeden geçmiyeceğiz. Bu sorun, Türkiye'nin yıllardır başbelası olmaya devam ettiği gibi, giderek şeklini ve dozunu arttırmaktadır.

Mahalli yöneticilerden parlamenterlere ve oradan da her dereceden devlet adamlarına, daha doğrusu düpedüz devlet ve hür parlamenter rejime saldıracak kadar cüretlenen teröristler ve anarşistlerle onları yönetenler meşru devlet güçlerince ortadan kaldırılmadıkça, Türkiye'nin hiç bir ciddi sorununu halledilmiş saymıyacağız.

Onun için de, iki büyük parti liderinin başlatığı diyalogun olumlu sonuçlara ulaşmasını istiyor ve bekliyoruz. Ve yine onun için Parlatmentonun işlerliğe kavuşturulmasını, Devlet Başkanının bir an önce seçilmesini ve siyasi çekişmelere son verilmesini istiyoruz. Zira, iyice anlaşılmıştır. ki, anarşi ve terör, yasak savarcasına bir defa parlamentoda müzakere edilmekle, yahut acındırıcı ve ürkütücü bildirilen yayınlamakla ortadan kalkmamaktadır.

Anarşi ve terörden ülkeyi kurtarmak, birinci işimiz olmalıdır. Bunu istemek bizim hakkımı, sorumluların ise görevidir. Anarşi, kısa sürede önlenebilir iddiasındayız... Yeterki, iki büyük partinin lideri, biraraya gelip anlaşabilsinler.

Hükümetin meclislerin ve meclislerde temsil edilen siyayi partilerin, millet ve ülke sournlarının çözümüne dek, karşılıklı beyanatlar vererek değil, samimi gayret sarfederek çalışmalarını istiyoruz.

Aşağıdaki başlıklar halinde sıraladığımız hususlar, süratle çözüm bekleyen ve yüzbinleri ilgilendiren çok önemli konulardır. Bunlara çözümü, ülke yönetiminde bulunan ve söz sahibi olanlar bulacaklardır. Kendilerini bir kere daha göreve çağırıyoruz.

Sosyal Güvenlik Bakanı Sümer ORAL'ın geçen hafta içinde tekrar gündeme getirdiği eski Bakan Hilmi İŞGÜZAR hakkında yolsuzluk iddialarına ilişkin açıklamaları, konfederasyonumuz icra Kurulunca incelenmiştir. İcra Kurulumuz, tüm varlığı ile işçilerin malı olan Sosyal Sigortalar Kurumuna el uzatanların karşısında yer almayı ve mücadeleyi yeniden başlatan Sosyal Güvenlik Bakanı Sümer ORAL'ı bu konuda desteklemeyi ve Kurum alacaklarının, kuruluşuna kadar kurtarılması yolundaki her mücadelenin yanında olmayı kararlaştırmıştır.

1. İşçi alacaklarının ödenmesi hızlandırılmıdır. Maliye Bakanlığından aldığımız taahhüt ile bugün ödenmesi beklenen 180 Milyon liraya ilâveten Temmuz sonuna kadar kömür işçilerine 416 Milyon, Karayolu işçilerine 406 Milyon ödenmiş, Demiryolu işçilerine ödenmesi plânlanan 180 Milyon lirayla da Başbakan DEMİREL'in vaadi gereğince bu ödemeler, 1 Milyar liraya ulaşmıştır. Önümüzdeki aylarda ödenecek taksitlerin de bu plana uygun olacağına inanıyoruz.

Yine, kıdem tazminatlarına ilave vergi kesintisi getiren 125 sayılı tebliğin de, tamamen TÜRK-İŞ istekleri doğrultusunda değiştirilmiş olması ve fazla kesintilerin, hak sahibi işçilere ödenmeğe başlanması, bizim için memnuniyet verici olmuştur.

2. Toplu İş Sözleşmeleri süratle çözüme kavuşturulmalıdır. 1980 Yılı kamu kesimi sözleşmelerinin birinci kısmının müzakereleri tamamlanmış bulunmaktadır. Bunlardan, 2-3 noktadan dolayı takılmış olanları, üst kademede teker teker ele alınmış ve çözüme kavuşturulmaya başlanmış-

tır. Bugüne kadar ele alınan dokuz sözleşmeden Türk Metal'in Zirai Donatım Kurumunda, Tarım-İş'in Devlet Üretme Çiftliklerinde Çimse-İş'in Sümerbank Sivas Çimento Fabrikasında, Deri-İş'in Sümerbank Beykoz Kundura Fabrikasında, Maden Federasyonunun Etibank'ta, Yol-İş Federasyonunun Karayolları Genel Müdürlüğü işyerleriyle ilgili olanları anlaşılmaya sonuçlanmıştır.

Likat-İş'in Denizcilik Bankası ve Demiryolları Genel Müdürlüğü işyerlerine ait sözleşmesi ise anlamsızlıkla sonuçlanınca Sendika bu işyeri için grev kararı almıştır. Bu grev, TÜRK-İŞ tarafından da desteklenmektedir.

Diğer taraftan, Şeker-İş Sendikasının Şeker Fabrikaları Genel Müdürlüğü işyerlerindeki 35 bin işçiyi ve Tekgıda-İş Sendikasının da Çay-Kur Genel Müdürlüğü işyerindeki 40 bin işçiyi kapsayan sözleşme görüşmeleri son safhasına gelmiş olup, önümüzdeki hafta içinde tamamlanması beklenmektedir.

3. Federal Almanya'nın Türk Vatandaşları için koyduğu vize uygulamasının kaldırılması için, içte ve dışta daha etkili temaslarda bulunulmalıdır. TÜRK-İŞ bu konuda üzerine düşeni yapmıştır ve yapmaya da devam edecektir.

4. Sağlık personelinin aylık kazançları, tam süre tazminatlarının ücretleriyle birleştirilerek, vergilendirilmesi sonucu, ayda 3 ilâ 14 Bin lira arasında değişen bir ücret düşmesine yol açmaktadır.

dır. Böyle bir ücret düşüklüğü, bu personel açısından büyük bir haksızlıktır.

Daha çok hizmete yönltilmesi gereken, başta doktorlar olmak üzere tüm sağlık personeli, böyle bir tasarrufla haksızlığa uğratılmaktadır. Bu durum, kısa sürede düzeltilmeğe muhtaçtır.

5. Bunlardan başka, müzakereleri tamamlanmak üzere bulunan 16 sözleşme daha vardır. Dok-gemi-İş, Deniz Ulaş-İş, Koop-İş, Petrol-İş, DYF-İş, Türk Harb-İş, Tezbüro-İş ve Ağaç-İş toplu sözleşmeleri, önümüzdeki günlerden itibaren, çözüm için üst kademe müzakerelerine sunulacaktır. TÜRK-İŞ, bu sözleşmelerin kapsamına giren 700 Bin işçinin geçimine ferahlık katacak sonuçları alınca kadar mücadelesini aralıksız sürdürecektir. İşçilerimizin tüm hakları, TÜRK-İŞ tarafından en iyi düzeyde sağlanmaktadır ve sağlanacaktır.

6. Son günlerde, Basında, bazı kanunlarda çalışanlar aleyhine değişiklikler yapılmakta olduğu yolunda haberler bulunmakta, örneğin işçi kıdem tazminatları ile ilgili yasa değişikliği haberi, en çok yeri tutmaktadır. Şunu kesinlikle belirtmeliyim ki, kazanılmış işçi haklarına el sürülemez. Gerekçesi ne olursa olsun, işçi haklarından hiçbir taviz verilmeyecektir.»

Şide, bir soru üzerine «Kıdem Tazminatı Fonu» kurulmasına karşı olmadıklarını, ancak bu Fonun esaslarının iyi konulması ve yönetim ve denetiminde işçinin söz sahibi olması gerektiğini vurgulamıştır.

BİLECİK DEMİRYOLU İŞÇİLERİ SENDİKASI GENEL KURULU YAPILDI

DYF-İŞ Federasyonu üyesi Bilecik Demiryolu İşçileri Sendikası 13. Genel Kurulu sonunda Zeki DEMİREL yeniden başkanlığa seçildi. Cemalettin AYYILDIZ'ın Genel Sekreter, Niyazi KAVAK'ın da Mali Sekreter olduğu seçimler sonunda Yönetim Kurulu da şu üyelerden oluştu : Mehmet KIVALLAK, Hanefi YATGIN, Yaşar BİNGÖL ,Ramazan ENGİN, Hayrettin ERGEN, Hasan GÜR, Osman DUMAN ve Dursun ÇETİNKAYA.

SELÜLOZ-İŞ ADANA ŞUBE BAŞKANLIĞINA ŞUBE BAŞKANLIĞI'NA GÜRBÜZ GETİRİLDİ

Selüloz-İş Sendikası Adana Şube Genel Kurulu sonunda Başkanlığa yeniden Edip ZENGİN seçildi. Sarac YILDIRIM'ın Şube sekreterliğine getirildiği seçimler sonunda Duran TEKİN Muhasip oldu. Yönetim Kurulu'nun diğer üyelerine de şunlar seçildi : Saiih AYDOĞAN, Süleyman PÜR, Mustafa METİN, Cemil ŞİMŞEK, Hüseyin YOLAL, Zeki ZONLUKOL.

TEZ BÜRO-İŞ ANKARA ŞUBE BAŞKANLIĞI'NA GÜRBÜZ SEÇİLDİ

TEZ BÜRO-İŞ Sendikası Ankara 1 Numaralı Şube Başkanlığı'na Kenan GÜRBÜZ seçildi. Yaklaşık 1.000 delegenin katılımıyla yapılan Genel Kurul çalışmaları sonunda, Mustafa SUZAN İdari Sekreterliğe Burhanettin ÖZTÜRK Mali Sekreterliğe getirildi. Yönetim Kurulu üyeliklerine ise, Mustafa TANYELİ, Nurettin İZCİ, Feridun DİMİCİ, Haldun TEZ, Kemal PİROĞLU, Fehmi AKSOY, Müzeyyen ATAER ve Kazım BOSTANCI getirildi.

Yurtdışındaki işgücümüz...

YURTDIŞINA işgücü gönderilmesi'nin nedenleri üzerinde durmak yerine, şimdi orada bulunan işgücümüzün durumu üzerinde durmak daha verimli ve daha gerçekçi bir değerendirme olur. 1950 yıllarına kadar inen yurtdışına işgücü göndermenin hızlandığı yıllar, 1960'dan doğru 1963 yılından sonradır. 1973 yılındaki enerji krizi nedeniyle durdu. ulan bu işgücü akımının, yön değiştirerek Orta Doğu ülkelerine kaydığı, kaymakta olduğu söylenbilir. Hatta söylenebilir değil kesin çizgileriyle böyledir. Bunun temelinde topu bir göç hareketinin varlığından söz etmek yerinde olmaz. Örneğin Avusturya'ya gidenlerin pek çoğunun orada yerleşip kalacağı söylenbilir, tahmin edilebilirse de, gerçek genel hatlarıyla bu değildir. Vatandaşlarımızın tekrar Anavatanına dönecekleri bunlardan pek azının orada yerleşip kalacakları gerçeği vardır. Bu tartışılmaz bir gerçek olarak ortada bulunmaktadır.

Yurtdışında bulunan vatandaşlarımız arasında bir ayırım yapıldığı takdirde, daha doğrusu bir sınırlama yapıldığı takdirde 1) İşçiler, 2) Doktorlar, 3) Mimar ve Mühendisler, 4) Turistler ile bunların eş ve çocukları oluşturmaktadır.

Resmî makamların ortaya koyduğu yurtdışındaki Türk işgücünün sayısı 700 bin dolaylarında görülüyorsa da, Dışişleri Bakanlığındaki son değerlendirmeler rakam olarak, yurt dışında 1,5 milyon Türk Vatandaşının bulunduğunu ortaya koymaktadır.

Yıllar itibariyle iş ve işçi Bulma Kurumu aracılığıyla, yurt-

dışına gönderilen Erkek ve Kadın işçi sayısı şöyledir.

1970 yılında, 129.575 işçi, 1972 yılında 85.229 işçi, 1974 yılında 20.211 işçi, 1976 yılında 10.553 işçi, 1977 yılında 19.084 işçi, 1978 yılında 18.287 işçi. 1980 yılının Ocak, Şubat, Mart aylarında ise toplam 6.190 işçinin yurtdışına gönderildiği görülmektedir. 1973 yılındaki enerji krizinden sonra, özellikle F. A. manya'ya işçi akımında büyük azalma olmuştur. Söz konusu ülke, yani F. Almanya Çalışma Bakanlığı müşavirlerinden Dr. Ernst Kreuzaler'in açıkladığına bakacak olursak, bu ülkedeki Türk vatandaşlarının sayısı 1.000.000'dur. Buradaki, dört milyon yabancı işçiden 1,5 milyon ülkelerine geri dönmüştür. Bir ailenin en az iki ile üç kişiden meydana geldiği düşünülürse, Federal Almanya'dan ayrılan yabancı sayısı 3-5 milyon dolaylarında değişmektedir.

Bu gerçekler yanında, hatta bunlardan önce, Türk işçilerinin yurtdışına gitme zorunluğu duyularının nedenleri altında yatanlar şunlar olarak görülmektedir :

1) Türkiye ile ilgili nedenler; Dünya ülkelerine oranla hızla artan nüfusumuz ile bu artışa paralel bir sanayileşme ve istihdam temin olunamaması, nitelsiz el emeğimizin ülke içinde doyum noktasına ulaşmaması sebebiyle işgücü dış piyasalara kaymaktadır.

2) Yabancı işgücü talep eden ülkeler ile ilgili nedenler: Bir çok Avrupa ülkesinde demografik artış hızının düşük, gelişme hızının ise yüksek olması sonucu, bu ülkeler ihtiyaçları bulunan elemeğini dış

piyasalardan temin etmek durumunda kalmıştır. Eğitim ve hayat standartlarının yükselmesi sonucu, nitelsiz işçi'yi kendi piyasalarından bulamayan bu ülkeler, bu tür elemeğine karşı açık bulunmaktadır.

Bu ve benzer nedenlerle işgücü gönderilmeye başlanılan ülkelerde, bir anlamda zaman gelmiş, istekler yavaş yavaş kesilmeye başlamış ve bir an gelmiş durdurulmuştur. Sonra, yukarıda da belirttiğimiz gibi, Orta Doğu ülkeleri arasında, gelişme çizgisinde bulunanlar devreye girmiş, işgücü gönderilmesi az da olsa, bu ülkelere başlanmıştır.

Bir örnek olması bakımından, Almanya Federal Cumhuriyeti'nin iş piyasasındaki Nisan 1980 durumu üzerine bir göz atalım: Mevsim şartları nedeniyle işsiz sayısı % 5,8 aza'arak 525.400'e düşmüştür. Geçen yıl aynı zamanlarda işsiz sayısındaki azalma 82.300 ya da % 8,6 dolaylarında seyretmiştir. 1979 yılı Nisan ayının sonucuna oranla bu yıl 50.100'e ya da % 5,7 daha az işsiz tesbit edilmiştir. Mart 1980 sonundaki % 3,8'lik işsizlik oranının Nisan sonunda % 3,6'ya düşmüş görülmektedir. Bir yıl önce Nisan ayında bu oranın % 3,8 olduğu görülmektedir. Yabancı işsizlerde olumsuz eğilim bu ay içerisinde de kendini göstermiştir. Yabancı işsizlerin sayısı 1.300 ya da % 1 oranında gerilerken, genellikle bu mevsimde görülen durumun oldukça altında kaldığı kendini göstermektedir.

ISA KAYACAN

**TÜRK-İŞ
BULUNMAYAN
DÖRT GRUP
İLACI
YURTDIŞINDAN
GETİRTEREK
SSK'ya
HEDİYE ETTİ...**

**TÜRK-İŞ
AYRICA,
AFGANİSTAN'LI
MÜLTECİLERE
2 MİLYON,
BAKIRKÖY AKIL
HASTALIKLARI
HASTANESİNE DE
600 BİN LİRALIK
BAĞIŞTA
BULUNDU...**

TÜRK-İŞ, bir süre-
den beri hastane-
lerimizde bulunmayan ve
döviz darlığı nedeniyle de
ithal edilemeyen hayati ö-
nemi haiz dört grup ilâcı,
yurt dışından sağlandı ve
SSK. Hastanelerindeki iş-
çilerin ameliyatlarında
kullanılmak şartıyla Ku-
rum Genel Müdürlüğü yet-
kililerine hediye etti. 31
Temmuz günü düzenlenen
törende, ilâçları Genel
Başkan İbrahim DENİZCİ-
ER'den teslim alan SSK
Genel Müdür Başyardım-
cısı Celâl ŞARDAN, TÜRK-
İŞ'e teşekkür etti.

Bu ilâçların bir kutusu
ise, şiddetli zehirlenmele-
re maruz kalan tarım işçi-
lerinin tedavisinde kul-
lanılmak üzere Bursa Tıp
Fakültesine gönderildi.

Önemli ameliyatlarda
kullanılan Halotan, Keta-
nest, Denydropen ve Toxogonin adlı ilâçla-
rın Türkiye'de bulunmama-
sı ve bu yüzden de bazı ö-
nemli tıbbî müdahalelerin
yapılamaması sonunda,
TÜRK-İŞ, iyi bir işbirliği i-
çinde bulunduğu Federal
Almanya Sendikalar Birli-
ği (DGB) nezdinde teşeb-
büse geçerek, adı geçen
ampul-ilâçların teminini is-
temişti.

Bu başvuru üzerine, yak-
laşık olarak 1 milyon lira
ödeyen DGB, 83 kilo ağır-
lığındaki ilâçları satın al-
dı ve TÜRK-İŞ'e karşı-
lıksız olarak gönderdi.

TÜRK-İŞ, geçen yıl da
buna benzer bir teşeb-
büste bulunmuş ve yurt
içinde bulunmayan önem-
li üç grup ilâcı, DGB ka-

KIZILAY GENEL BAŞKAN VEKİLİ İHSAN SARAÇLAR, TÜRK-İŞ'İN AFGANİSTAN MÜLTECİLERİNE YAPTIĞI İKİ MİLYON LİRALIK BAĞIŞIN ÇEKİNİ, GENEL BAŞKAN İBRAHİM DENİZCİER'DEN ALIRKEN...

SSK GENEL MÜDÜR BAŞYARDIMCISI CELÂL ŞARDAN, TÜRK-İŞ'E KARŞILIKSIZ OLARAK GÖNDERİLEN İLÂÇLARI ALMA TÖRENİNDE...

nalıyla yine parasız getirerek SSK. Hastanelerine vermişti.

AFGANİSTANLI MÜLTECİLERLE BAKIRKÖY HASTANESİNE YARDIM

TÜRK-İŞ, bundan bir süre önce kendi topluluğu içinde başlattığı «Afganistanlı Mültecilere Yardım Kampanyası» sonunda iki milyon lira bağış topladı. Bu bağış Afganistanlı Mültecilere TÜRK-İŞ'in bir yardımı olmak üzere Kızılay Başkanlığına tevdi edildi. Bağış çeki, DENİZCİER tarafından, Kızılay Genel Başkan vekili İhsan SARAÇLARA verildi.

Öte yandan, Türk-İş, Bakırköy Akıl Hastalıkları

Hastanesinin yeni bölümlerinin inşaatı için de yardım yaptı. TÜRK-İŞ tarafından Bakırköy Akıl Hastalıkları Hastanesi yetkililerine gönderilen 600 Bin lira tutarındaki bağış, hastanenin özel bir pavyonunun inşaatında kullanılacak.

DENİZCİER'İN BİR AÇIKLAMASI

TÜRK-İŞ Genel Başkanı İbrahim DENİZCİER bu tören sırasında basın mensuplarına hitaben yaptığı konuşmada, özellikle bazı toplu sözleşme müzakerelerine değindi ve şunları söyledi :

«Biliyorsunuz ki, bundan önceki bir toplantımızda basın huzurunda yap-

tığım bir açıklamada, ele alınmış bulunan toplu sözleşmelerin Temmuz Ayı sonuna kadar bitirilememesi halinde, TÜRK-İŞ'in mutlaka bir eyleme girişeceğini bildirmiştik.

Memnuniyetle belirtiyim ki, bahsettiğim sözleşmelerin büyük bir kısmı anlaşmayla sonuçlanmış tır. Yalnız Likat-İş Sendikasının anlaşmazlığa düşmesi ve grev ilan etmesi yanında, ÇAYKUR ve Şeker-İş sözleşmelerinin henüz bitirilememiş olması, üzücüdür. Ama ümit ediyorum ki, bu sözleşmeler de önümüzdeki günlerde anlaşmayla noktalanacaktır.

Biz, hiçbir surette verimin düşmesinden yana de-

MCISI CELAL ŞARDAN, YURT
Ş'İN HEDİYESİ İLAÇLARI

TÜRK-İŞ'İN BAKIRKÖY AKIL HASTALIKLARI HASTANESİ İÇİN
YAPTIĞI BAĞIŞ HASTANE YETKİLİLERİNE GÖNDERİLDİ...

ğiliz ve olamayız... Ancak, sigara üretiminde ve çay üretiminde işçiler yüzünden düşüş olduğunu belirten bazı yetkililer, bunun gerçek nedenlerini iyi bilmemektedirler. Masa başında oturmakla üretimin düzeyi tayin edilemez. Bu konuda gerek üst derece, gerek mahalli kademe yöneticilerinden anlayış bekliyoruz. Çay-Kur sözleşmesi eğer zamanında bitirilemez ise, burada işçi bir direnişe geçebilir ve alımı yapılan 8 milyarlık çay yaprağı da işlenmeden denize dökülür. Esasen iyi ve zamanında işlenmediği için bu yıl 20 bin ton çay denize dökülmüştür. Yönetici mevkiindekiler, bu ziyana sebebiyet vereceğine, onun onda birini işçiye ödemek suretiyle sözleşmeyi imzalarsa, sorun da kalmaz.

Sigara üretiminde de üretim düşüşünden işçiye sorumlu tutmaya çalışanlar, gerçekleri maalesef iyi bilmemektedirler. Aslında sigara üretiminde son zamanlarda artış sağlandığı halde, neden darlık çekildiğinin nedeni iyi araştırılmalıdır. Yoksa sigara fabrikalarının özel sektöre devri gibi bir düşüncüyü gerçekleştirebilmek için bu mazereti bulanlar, yarıldıklarını da bilmelidirler. Biz, mevcut fabrikaların islahı ile üretimin istenen düzeye çıkacağını biliyor ve daima da söylüyoruz. Ama hiçbir zaman, sigara tekelinin özel sektöre verilmesinden yana olmayacağız.»

YARGITAY KARARLARI

İSTEM VE ONAYI OLMAKSIZIN İŞYERİ DEĞİŞTİRİLEN İŞÇİNİN BİLDİRİMSİZ FESİH HAKKI DOĞAR VE BU UYGULAMAYI YAPAN İŞVEREN TAZMİNAT ÖDEMEKLE YÜKÜMLÜDÜR

**ANKARA
BİRİNCİ İŞ
MAHKEMESİ'NİN
DİRENME KARARI**

E. 1979/114

K. 1979/311

T. 24.5.1979

bul etmeyerek iş aktini feshettiğini 197.154.— TL. tutarındaki kıdem tazminatının talebe rağmen verilmemesi muvacehesiyle bu meblağın temerrüd tarihinden faizi ile birlikte hükmen tahsilini talep etmiştir.

Davalı vekili cevabında :

**DAVA : Davacı vekili verdiği
5.6.1978 tarihli dilekçe ile :**

Müvekkilinin 4.1.1969 tarihinden beri iş akdine dayalı olarak şirket merkezinde çalışmak ta bulunduğunu, son görevinin personel müdürü olup yönetim kurulunun 5.5.1978 tarihli kararı ile Murgul İşletme İdari müşavirliğine nakledildiğini, kuruluşundan bu yana anılan işletme müdürlüğünde bulunmayan müşavirlik kadrosunun sırf müvekkilini merkezdeki görevinden uzaklaştırabilmek için ihdas edildiğini, bundan çok kısa bir zaman önce Genel Müdürlük ve işletme kadrolarının ve çalışma planının düzenlendiğini, iş şartları tek taraflı ve maksatlı bozulduğu için müvekkilinin yeni görevi ka-

Yönetim kurulunun söz konusu kararı ile davacının ücretine 2.400.— TL. zam verilerek ücreti görev ödeneği, imza yetki derecesi aynı tutularak Murgul İşletme müdürlüğü idari müşavirliğine atandığını, işlemde kötü niyet bulunmadığı gibi, bunun yasa ve personel yönetmeliğinin 17. maddesine uygun olduğunu, bu yönetmeliğin 5 ve 6-2 maddelerinde de işverene işin gereği nakil yetkisi verildiğini, iş yasasında da naklin, işçinin rızasına bağlı bulunduğu yolunda bir hüküm bulunmadığını, naklen atandığı görevinde davacının görev mertebesi, sorumluluk ve yetkilerinde bir değişiklik yapılmadığını, iş şartlarındaki değişikliğin davacı yararına olduğunu, siyasal bir amaç bulunmadığını, bu sebeple davacının fesih hakkının doğmadığını beyanla haksız davanın reddini savunmuştur.

KARAR : Teşvik olunan mad-di ve hukuki vakıalar ile gerek-ce :

Davacıya ait sicil dosyası, yönetim kurulu kararı, atama emri ve ilgili evrak celp olunarak incelenmiş, davalı davanın subutu halinde davacıya ödenecek kıdem tazminatını belirtmiş, bu miktar davacı vekili tarafından kabul olunmuştur.

Tarafların uyuşmazlık konusu olmaktan çıkardıkları kıdem tazminatı brüt 194.885.— TL'dir. Davacının saklı tuttuğu hakkı bunu aşamaz.

Yönetim kurulunun, ismen oluşturularak kesinleşen kadrolarda değişiklik yapması ve işletmelerde ihdas ettiği idari müşavirlik kadrosuna davacıyı nakletmesinin, davacı için bildirim-siz fesih hakkı doğurup doğur-mayacağı taraflar arasındaki tek uyuşmazlık konusudur.

Davacının bu atama ile değişen pozisyonu, şirket merkezi Ankara'dan gayri bir yerde daimi olarak çalışması, genel müdürlük iken, işletme müdürlüğü emrine girmesi, atama emrinde imza, yetki derecesi aynı bırakılmakla beraber, fiilen böyle bir yetki kullanamayacağı hallerinden ibarettir. Davacı fiilen sorumlu amir olmaktan çıkarılmıştır.

Hayatın olağan akışına göre, müşavirliğin pasif bir görev olduğu, hiçbir yetkisinin söz konusu olmadığı, bu görevi yetkilerin askıya alınması anlamına geldiği bilinen bir gerçektir. İşletme müdürü dururken, davacı ne imzalayacakki imza yetki derecesinin aynı bırakılması bir değer taşımaz.

Yönetim kurulu kararın şirketin istihsalinde personel ve işçi adedinde dolayısıyla işlerin geliştiğine değil de, genel müdürlüğün bilhassa sorunların en kısa zamanda yerinde çözüme kavuşturulması gibi yuvarlak önerisine dayanıldığı anlaşılmaktadır.

Davacının naklen atandığı idari müşavirliği ile, değinilen

Yönetim kurulunun 6.7.1978 günkü 218 sayılı kararıyla onanan Genel Müdürlük kadro cetveli ile ilgili karar nakil kararından sonradır. Davacının kadrosu kensi adınadır ve tektir. İşletme kadro cetvellerinde ise idari müşavirlik kadrosu yoktur. Önceden düzenlenen kadro cetvellerinin 7 ay sonra yönetim kurulundan geçirildiği sırada, davacının sırf görevden uzaklaştırılmasına yönelik nakil kararnamesinden bigane kalındığı ve davacının istifasıyla amaç gerçekleştirildiği için, ihdas edilen yeni kadroların cetvellere geçirilmesine gerek görülmediği ortadadır.

İşçinin talebi veya mufakatı bulunmaksızın görev mahallinin değiştirilmesi, iş şartlarının tek yönlü değiştirilmesi ve akdin ihlalini oluşturur. Personel yönetmeliğinin şekil şartlarının yerine getirilmiş bulunması, davalıyı haklı çıkarmaz. Bu yönetmeliğin gerçeğe uygun bir biçimde uygulanmamasının sonuçların - dan davalı sorumludur.

Davacının eline geçecek paradaki cüz'i bir artışı lehe değişiklik saymağa olanak yoktur. Taşraya veya işletme yerine, razı olan bir işçinin, hez zaman merkezdekinden yüksek ücret bulabilmesi olanak içindedir. Her şey, her zaman para ile halledilemez. Davacı kendi, özel ve sosyal yaşantısını Ankara'ya göre ayarlamış olabilir. Tahsilde veya hasta çocuğu bulunması alışılıklıdır. İş şartları gerçekten nakil gerektir de, işveren hiç değilse nezaketen davacının gidip gitmeyeceğini sormalı idi. Tek yönlü bir hareket, davacıya bildirim-siz fesih hakkı vermiştir.

Mahkememizden verilen 195.885.—TL. kıdem tazminatı 15.353,10 nisbi vekillik ücreti tahsiline, fazla talebin reddine v.s. ye dair 27.12.1978 gün 497/646 sayılı hükmün, davalı vekilince temyiz ile Yüksek Yargı-tay 9. Hukuk Dairesinin 23.2.1979 gün ve 2289/2578 sayılı ilamıyla, «Davalı şirkete ait

personel yönetmeliğinin 17. maddesinde şirket personelinin, hizmet gereklerine göre örgüt içinde, işgücü ihtiyacındaki değişikliklerin karşılanması, yeni atanan personele görevde denendikten sonra kabiliyetine göre iş verilmesi, üst görevlere yükselmeye elverişli personelin şirketi ve hizmeti çeşitli yönleryle tanımaları gibi sebeplerle, atamaya yetkili organın takdiri ve tasvibiyle bir yerden diğer bir yere naklen atanabileceği belirtilmiştir. Davacının derecesi, kadrosu ve imza yetkisinde değişiklik yapılmamış, aksine yeni atama işyerinde ücreti de artırılmıştır. Bu itibarla iş şartlarında aleyhe bir değişiklik söz konusu olmadığı cihetle sözleşmenin davacı tarafca feshi haklı bir nedene dayanmış sayılamaz. Yazılı gerekçelerle istegin kabulüne karar verilmesi yasaya aykırıdır.» denilerek bozulmuştur.

Bozma kararına uyulmamıştır.

Bozulan kararın 2. sahifesinin 23. paragrafında uyuşmazlığın, yönetim kurulunun, önceden ismen oluşturulmuş ve kesinleş- çözüme ulaşılacak vı davacı bu kapasitede bir kişi ise bunu iş- lerin pek daha yoğun olması ge- reken genel müdürlükte kullan- malı, istihsal bölgesinde kurulu ücra bir köşeye gönderilmemeli- dir. Genel Müdürlük kadro cet- velinde davacının görevine denk ikinci bir kadro yoktur. Davacı- nın nakledilmesi ile açılan bu kadroya, personel müdürü biri- ni atama zorunluğu vardır. Fil- hakika işletme müdürlüklerine ilave edilen bu idari müşavirlik kadrosuna karşın, genel müdür- lükte davacının adına, mevcut kadro kaldırılmamıştır. Buna gö- re, davalı şirket davacıyı nakle- deceğine yeni ihdas ettiği kad- rolara dışarıdan yeni veya ken- di adamlarından daha düşük de- receden bir başkasını terfian atayabilirdi. Fakat, amaç dava- cıyı görevinden almak olunca, yapılan işlemi sıhhatli göster- meğe yönelik çalışmalar rayına oturtulabilir.

Müşavirlik kadroları ihdas suretiyle nakil yapmasının davacı için bildirimsiz fesih hakkı doğurup doğurmayacağı olduğu açıkça belirlenmiş, daha sonra da kısaca kadro ihdasının davacının naklini temine matuf bulunduğu, sebebinin de nakilden sonra 6.7.1978 tarih ve 218 sayılı kararlarla onaylanan genel müdürlük ve işletme müdürlüklerinin personel kadro şemalarında davacının genel müdürlükteki kadrosunun ismen korunduğu gibi, işletme müdürlüğü kadro cetvelinde de müşavirlik kadrosunun bulunmaması olduğu, 28.4.1978 gün 213 sayılı kadro ihdası hakkında idare meclisi kararına rağmen bunun nazara alınmayış sebebinin de, davacının nakil veya istifasını sağlamak olduğu açıklanmıştır.

Bozma kararında, personel yönetmeliğinin 17. maddesine dayanılmaktadır.

Bu maddede naklen atama sebepleri :

a — İşgücü ihtiyacındaki değişmelerin karşılanması,

b — Yeni atanan personele, görevde denendikten sonra, kabiliyetine göre iş verilmesi,

c — Üst görevlere yükselmeye elverişli personelin şirketi ve hizmeti çeşitli yönleriyle tanımları ve nihayet şirket merkezinin nakli olarak gösterilmiştir.

Bu sebepler tadadı olup, mümasili sebepler zikredilmiştir.

28.4.1978 gün 213 sayılı yönetim kurulu kararının tetkikinden «üretim yerlerimiz olan işletmelerimizde ortaya çıkan sorunların en kısa zamanda ve yerinde çözüm bulmak olanağı sağlanması için» bu müşavirlik kadrosunun ihdas edildiği anlaşıldığına göre, davacının nakledilmesinin de aynı sebebe dayanmış olduğunun kabulü zorunludur.

Söz konusu yönetmelikte böyle bir sebep zikredilmemektedir. Bunu «iş günü ihtiyacındaki değişme» sebebi içinde düşünmeğe olanak yoktur. Bu sebebin açık anlamı, bir işletmede istihsale ordaki işçi adedi yetmezse, bu ihtiyaç, diğer bir işletmeden yapılacak nakillerle karşılanabilir olabilir. Bozulan kararda da açıklandığı gibi, işletmelerde ne bir üretim artışı, ne bir iş gelişmesi vardır ve olduğu da iddia edilmemiştir. Yeni genel müdür, yerel sorunların yerinde çözülmesini murat etmiş, kadro ihdas etmiştir. Davacı sorunları hemen çözecek kapasitede ise, işletmeye nakil suretiyle harcamamalı, kendisinden genel müdürlükte istifade edilmelidir. Oysa davacının merkezdeki görevi icabı, sorun çözmede uzmanlaştığını kabule de olanak yoktur. Sorun çözecek kişi müşavir değil, işletme müdürü olmalıdır.

Davalının tutumu, davacıyı görevden almaktır. Bunu da usulsüz nakil suretiyle sağlamak istemiştir.

Görülemediği ve adeta gelenek haline gelen gerçek; yeni idare eski personelle çalışmak istemez, kendi yakınına yanında görmek ister; bunun için de yol, müşavirliğe atamadır. Bu arada, olayımızda olduğu gibi naklen atanana bazı küçük menfaatler sağlamak da ihmal edilmemektedir.

İşveren mümkün oldukça ve yasa gereği iş şartlarında işçi zararına değişiklik yapamaz. Bu zarar sadece maddi olarak dar anlamda alınamaz. Ankara'da uzun süredir görev yapan bir kişinin, ücret artışı ve bazı maddi olanaklarda taşraya verilmesi belki maddi yararınadır ama, atandığı görevin unvanı onu rencide edebilir. Bu manevi unsurdur. Naklin şeklen iş sözleşmesine uygunluğu sağlanmış olması da yeterli değildir. Asıl olan işverenin niyetidir. Burada işveren, Ankara'da kadrolar açacak ve yerine kendine uygun gelen birini buraya kayıracak-

tır. Yönetmeliğin iyiniyet kuralı dışında uygulanmasının sonuçlarına işveren davalı katlanmalıdır. Oysa yönetmeliğe uygun hareket edilmediği, «yerinde çözüm bulma» diye bir nakil sebebi bulunmadığı açıklığa kavuşmaktadır. Böylece akit şartlarının tek yanlı değiştirildiğini ve işçinin de bildirimsiz fesih hakkının doğmuş olduğunu kabul zorunlu olmaktadır.

Bazılan kararda aynı gerekçeler vardır. Bd defa daha geniş açıklama yapılması gerekmiştir.

Bozmada işaret olunan sebeplerin, yukarıda açıklanan gerekçeler karşısında kabulüne olanak bulunmadığı cihetle eski hükümdedirenilmesi yoluna gidilmiştir.

HÜKÜM :Eski hükümde direnilmesi suretiyle :

1— Brüt kıdem tazminatı tutarı 195.885.—TL'in dava tarihinden yürütülecek yasal kesinti faiziyle birlikte davalıdan davacıya verilmesine, alacaktan yasal kesinti gerekiyorsa bunun davalıca tutulmasına,

2— (...)

3— Fazla talebin reddine, (...), Yargıtay yolu açık olmak üzere taraf vekillerinin yüzlerine karşı 24.5.1979 günü verilen karar açıktan okunup anlatıldı. 14.5.1979

YARGITAY HUKUK GENEL KURULU'NUN KARARI

**YARGITAY HUKUK
GENEL KURULU**

**E. 1979/9 - 1383
K. 1980/1536
T. 25.4.1980**

DAVA : Taraflar arasındaki kıdem tazminatı davasından do-

layı yargıama sonunda, Ankara 1. İş Mahkemesi'nce davanın kabulüne dair verilen 27.12.1978 gün ve 1978/497/646 sayılı kararın incelenmesi davalı tarafından istenilmesi üzerine, Yargıtay 9. Hukuk Dairesi'nin 23.2.1979 gün ve 1979/2289-2578 sayılı ilamıyla, «Davalı şirkete ait personel yönetmeliğinin 17. maddesinde, şirket personelinin hizmet gereklerine göre örgüt içinde, işgücü ihtiyacındaki değişmelerin karşılanması, yeni gereklerine göre örgüt içinde, işgücü ihtiyacındaki değişmelerin karşılanması, yeni atanan personele görevde denendikten sonra kabiliyetine göre iş verilmesi, üst görevlere yükselme-yö elverişli personelin, şirketi ve hizmeti çeşitli yönleri ile tanımaları gibi sebeplerle atamaya yetkili organın takdiri ve tasvibi ile bir yerden diğer bir yere naklen atanabileceği belirtilmiştir. Davacının derecesi, kadrosu ve imza yetkisinde bir değişiklik yapılmamış, aksine yeni iş yerinde ücreti de arttırılmıştır. Bu nedenle iş şartlarında aleyhe bir değişiklik söz konusu olmadığından, sözleşmenin davacı tarafca feshi haklı nedene dayanmış sayılmaz» gerekçesiyle bozularak dosya yerine geri çevrilmekle yeniden yapılan yargılama sonunda, mahkemece, önceki kararda dlenilmiştir.

KARAR : Hukuk Genel Kurulu'nca incelenerek direnme kararının süresinde temyiz edildiği anlaşıldıktan ve dosyadaki kağıtlar okunduktan sonra gereği düşünüldü :

Tarafların karşılıklı iddia ve savunmalarına, dosyadaki kağıtlara ve özellikle 28.4.1978 günlü yönetim kurulu kararında (üretim yerlerimiz olan işletmelerimizde ortaya çıkan sorunların en kısa zamanda ve yerinde çözümlenmesi için) müşavirlik kadrolarının kurulduğu belirtilmesine rağmen, davacıdan sonra bu kadrolara yeni bir ata-

ma yapılmamış olduğu, aksine bir süre sonra müşavirlik kadrolarının kaldırıldığı anlaşıldığına göre, davacının İş Kanununun 15/2 maddesi uyarınca, iş sözleşmesinin bildirimsiz fesih hakkı doğduğuna ilişkin direnme kararı usul ve yasaya uygun bulunduğundan diğer yönleri incelenmesi için dosyanın Dairesine gönderilmesi gerekir.

SONUÇ : Yukarıda açıklanan nedenlerle davacının iş sözleş-

mesini bildirimsiz fesih hakkı doğduğuna ilişkin yerel mahkeme direnme kararı usul ve yasaya uygun bulunduğundan, diğer yönlerle ilişkin temyiz itirazlarının incelenmesi için dosyanın 9. Hukuk Dairesi Başkanlığına gönderilmesine 22.2.1980 ve 2.4.1980 günlerinde yapılan müzakerelerde çoğunluk sağlanmadığından 25.4.1980 günündeki üçüncü müzakerede oyçokluğuyla karar verildi.

basından seçmeler...

Bir fotoğrafın düşündürdükleri

-Neden bu hallere geldik?
Yukarıdaki fotoğrafa dikkatle bakarsanız çok iyi anlarsınız. Türkiye halkının yüzde 80'inin oylarına sahip, ülkenin kaderine hükmeden iki siyasal partinin liderlerinin yüz ifadelerine şöyle bir bakınız. Halkın karşısına bu ifade ile çıkan liderler milleti nasıl bölmeyiz?

Liderleri böylesine düşman kardeşler görünümünde olan bir Türkiye'de sorarım size millî birlik nasıl sağlanır?

Türkiye'nin başına yarın daha büyük bir bela gelirse bu fotoğraf sorumluluk durumundaki bu iki liderin suçluluğunu kanıtlayacak bir belge olarak elbette kullanılacaktır.

Necati ZİNCİRKIRAN

YAZILI

ATATÜRK'ÜN 100. DOĞUM YILI

ve

Kültür Bakanlığı'nın çalışmaları...

KÜLTÜR BAKANLIĞI, Atatürk'ün doğumunun 100. yıldönümü münasebeti ile bilim, sanat ve kültür dallarında ayrı ödüllü yarışma açmıştır.

Yarışmaların amacı, Atatürk'ün çağdaş dünya görüşüne ve millî kültür anlayışına uygun, sanat değeri olan yeni eserleri toplumumuza kazandırmaktır.

Atatürk'ün 1981 yılında yalnız Türkiye'de değil, UNESCO aracılığı ile bütün dünyada kutlanacak olan 100. doğum yıldönümüne, hükümet çok büyük önem vermektedir. Kutlama ile ilgili faaliyetleri yürütmekte olan Kültür Bakanlığı, çalışmalarını yoğunlaştırmış bulunmaktadır. Özellikle Kültür Bakanı Tevfik Koraltan, bu konuya daha ayrı bir önem vermekte, 100. yılın çok güzel bir şekilde hazırlanması ve kutlanması için gecesini gündüzüne katarak çalışmaktadır.

Hükümet 100. yılın geçici bir şekilde değil, kalıcı bir şekilde kutlanmasını istemekte, bunun için de Atatürk'ün kongreler yaptığı «Anıt şehirler» olan il ve ilçelerde Atatürk Kültür Merkezleri kurulması için çeşitli çalışmalar yapmaktadır.

9 AYRI DALDA YARIŞMA AÇTI

Kültür Bakanlığı 100. yıl dolayısı ile şiir, resim, müzik, tiyatro, roman, Atatürk Film Hikayesi, İlmî Araştırmalar, heykel ve hikaye dallarında ödüllü yarışma açmıştır.

Hikaye yarışmasında birinciye 25 bin, ikinciye 15 bin ve üçüncüye 10 bin lira ödül verilecektir. Yarışmaya katılacak eserlerin en geç 1 Eylül

1980 gününe kadar gönderilmiş olması gerekmektedir.

Müzik yarışması iki bölüm halinde düzenlenmiştir : Orkestra suitleri, Gençlik ve çocuklar için müzik yarışması. Bu yarışmada ödüller dakika başına düşünülmüştür. Buna göre birinciye üç bin, ikinciye iki bin beş yüz ve üçüncüye iki bin lira ödül verilecektir. Suitlerin süresi en az 15 dakika, en çok 20 dakika olacaktır.

Gençlik ve çocuklar için müzik yarışması 3 kolda yapılacaktır :

1. Şarkılar ve marşlar «Eşlikli»
2. Korolar «2-3-4 sesli eşlikli veya eşiksiz»
3. Korolar «2-3-4 sesli halk müziğinden esinlenerek eşlikli veya eşiksiz.»

Bu yarışmanın ödülleri de üç, iki bin beş yüz ve iki bin lira olarak belirlenmiştir. Eserler en geç 30 Ocak 1981 tarihine kadar gönderilmiş olacaktır.

Tiyatro dalında düzenlenen yarışmada dereceye girecek birinci esere 40 bin, ikinci esere 30 bin ve üçüncü esere de 20 bin lira ödül verilecektir. Eserlerin 30 Eylül 1980 tarihine kadar gönderilmesi gerekmektedir.

Şiir yarışmasında en az mısranın 600 olması gerekmektedir. Yarışmada birinci esere 25 bin, ikinci esere 15 bin ve üçüncü esere 10 bin lira ödül verilecektir. Son gönderme tarihi 1 Eylül 1980 olarak belirlenmiştir.

Yine ödüllü yarışmalardan roman yarışmasında ödüller 50 bin, 30 bin ve 20 bin lira olarak tesbit edilmiştir. Bu yarışmaya eser gönderme tarihi de 1 Eylül 1980 olarak ilan edilmiştir.

Resim yarışmasına yarışmacılar en çok üç eserle katılabileceklerdir. Yarışmada dereceye girecek ilk esere 40 bin, ikinci esere 30 bin ve üçüncü esere de 20 bin lira ödül verilecektir.

Kültür Bakanlığının 100. yıl münasebeti ile açtığı yarışmalardan bir diğer önemli yarışma da Atatürk Film Hikayesi Yarışmasıdır. Bu yarışmanın amacı, Atatürk'ün milliyetçi, devrimci, çağdaş, barışçı, halkçı ve insancıl yönlerini ve milli kültür anlayışını belirten, Atatürk'ün hayatını gerçekçi, sanat değeri olan bir film içinde ele almaktır. Yarışmada birinciye 75 bin, ikinciye 50 bin ve üçüncüye de 30 bin lira ödül verilmesi kararlaştırılmıştır. Eserin, 30 Eylül 1980 tarihine kadar bakanlığa gönderilmesi gerekmektedir.

Heykel yarışmasına ahşap, metal, taş ve sentetik malzemeden yapılan eserler kabul edilecektir. Eserlerin 1 Eylül 1980 tarihine kadar gönderilmesi gerekmektedir. Yarışmada birinciye 40 bin, ikinciye 30 bin ve üçüncüye de 20 bin lira ödül verilecektir.

Son yarışma ilmi Araştırmalar dalında düzenlenmiştir. Bu yarışmanın metinleri 12 bin kelimeden aşağı olmayacaktır. İlmî araştırma'lar yarışmasının ödülleri de 75 bin, 50 bin ve 30 bin lira olarak tesbit edilmiştir. Eserler, 1981 yılı Ocak ayının ilk haftasında teslim edilmiş olması gerekmektedir.

Kültür Bakanlığının açtığı bu yarışmalara rağbetin oldukça fazla olduğu ifade edilmiştir.

Halim UTLU

sendikalar haberler...

TÜRK METAL BAŞKANLAR KURULU TOPLANDI

- TOPLANTI SONUNDA
YAYINLANAN
BİLDİRİDE,
TÜM ÜLKEYİ
KAPSAYAN BİR
SİKİYÖNETİM
UYGULAMASINA
GİDİLMESİ İSTENDİ

TÜRK-METAL Sendikası Başkanlar Kurulu, Temmuz ayı içinde Ankara'da toplandı ve toplantıyı bir konuşmayla açan Sendika Genel Başkanı Mustafa ÖZBEK, «uzun süredir ülkeyi saran anarşi, terör ve bölücülüğün hergün giderek artması, bağımsız Türk Devletini ve rejimi hedef almaktadır.» demiştir.

sendikalar haberler...

**TÜRK-METAL
GREVİNDEN BİR
GÖRÜNÜŞ**

Ülkenin bu karanlık günler - den kurtulması yolunda, herkesin ve her meşru kuruluşun üzerine düşeni yapması gerektiğine de temas eden ÖZBEK, yargı organlarının daha süratli çalışması dileğinde bulun - muştur.

BİLDİRİ

Üç gün süren TÜRK - METAL Sendikası Başkanlar Kurulu toplantısından sonra yayınlanan bildiride, özetle şöyle denilmiştir.

«— Ülkemiz bugün; sınırlı da olsa, bir iç savaş yaşamaktadır. Can güvenliği maalesef kalmamış gibidir. Böyle bir ortamda milletçe; ülkemize sahip çıkmak milli görevi ile karşı karşıyayız. Anarşi, terör, bölücülük ve yıkıcılıkla daha etkili mücadele etmek ve kısa sürede başarıya ulaşmak için, bütün ülkeyi kapsayan sıkıyönetime gidilmeli ve «Olağanüstü Hal»'in gerektirdiği yasalar çıkarılarak hemen uygulamaya konulmalıdır. Gerekirse Parlamento'da grubu bulunan bü-

tün siyasi partilerin katılacağı bir «Milli Koalisyon Hükümeti» kurulmalıdır.

— Özellikle kamu sektörüne ait işyerlerinde bazı bürokratların tutumu sonucu yapılamayan toplu iş sözleşmeleri çözüme kavuşturulmalı, milli ekonomi ve üretimimize daha fazla zarar verilmesi önlenmelidir.

— TÜRK-İŞ tarafından Hükümet'e verilen ve çeşitli işçi sorunlarının çözüme kavuşturulması istenen hususlar vakit geçirilmeksizin yerine getirilmelidir.

— Dar ve sabit gelirli işçi, memur, esnaf ve emeklilerin insanca yaşamalarını sağlayacak tedbir ve kararlar derhal alınmalı, asgari ücreti vergi dışında bırakacak yasa artık çıkarılmalıdır.

— Aşırı akımlarla ve özellikle Anayasamızda yasaklanan Komünizm belası ile daha etkili mücadele için ne gerekiyorsa yapılmalı ve bu sapık ideolojinin tutsağı haline gelmiş tüm kuruluşlardan adalet huzurunda hesap sorulmalıdır.»

Anlaşma sağlandı ve TÜRKMETAL Grevi sona erdi...

TÜRK-İŞ'e bağlı TÜRK METAL Sendikası'nın, Türkiye Zirai Donatım Kurumu'nun Adapazarı'ndaki Tarım Makinaları, Treyler ve Uç Demir İşletmeleri ile Müesseses Müdürüğü ve Başak Traktör Fabrikası'nda 7 Temmuz 1980 tarihinde başlattığı grev, anlaşma sağlandığı için için kaldırıldı. TÜRK METAL Sendikası Genel Başkanı ve TÜRK-İŞ Yönetim Kurulu Üyesi Mustafa ÖZBEK, 18 gün süren grevin, Zirai Donatım Kurumu Genel Müdürüğü ile varılan anlaşma sonucu kaldırıldığını ve beş işyerindeki toplam 2 bin 500 işçinin işbaşı yaptıklarını açıkladı ve şöyle devam etti :

«— İki yıl için varılan anlaşmayla işçilerimize ayrıca birinci yıl 4 ve ikinci yıl ise 5 maaş tutarında ikramiye ödenecektir. Ayda net 500 aile ve 2000 lira da yakacak yardımı yapılacaktır. Net 4000 lira izin ödeneği verilecektir. Bunlardan ayrı olarak saat başına 60 kuruş emek zammı ödenecek, yüzde 20 oranında üretim primi verilecek, gece vardiya zammı saat başına 10 lira olacaktır. İlkokul çağındaki çocuklara yılda net 1200, orta ve lisedekilere 2400 ve yüksek okuldakilere ise 4800 lira tahsil yardımı yapılacaktır. Bunların dışında bazı sosyal haklar da sağlanmıştır.»

DYF - İŞ FEDERASYONU ERTELENEN GREV KARARININ İPTALİ VE YÜRÜTMENİN DURDURULMASI İÇİN DANIŞTAY'a BAŞVURDU.

DYF-İŞ, 23 Temmuz'u 24 Temmuz'a bağlayan gece saat 00.01'den itibaren ülkemizdeki demiryolu işyerlerinde yapmaya karar verdiği grevin Bakanlar Kurulu'nca 1 ay süreyle ertelenmesi üzerine, yürütmenin durdurulması ve alınan kararın iptali için 21 Temmuz Pazartesi günü Danıştay'a başvurdu.

Danıştay, yürütmenin durdurulması isteğini reddetti. Ancak, iptâl davası esastan yürüyor.

DYF-İŞ Genel Sekreteri Ömer SÖNMEZ, yaptığı açıklamada Bakanlar Kurulu'nca TCDD Genel Müdürlüğü'nün Lokavt, DYF-İŞ'in grev kararlarının 21 Temmuz'u 22 Temmuz'a bağlayan tarih itibariyle ertelendiğini belirterek şunları söyledi :

«90 günlük süre sonunda grev uygulamamız yine kaçınılmaz olacaktır. O halde belirlenen mahzurların bu süre içinde geçerliliği, süre sonunda da geçersizliği mantıklı izahıtan uzak kalmaktadır. Aksine erteleme süresince işçilerimiz ekonomik ve sosyal açıdan da mağdur edilmiş ve bu mağduriyetleri uzatılmış olacaktır.»

YAYIMLANAN GENELGE

2 Haziran 1980 tarihinde TCDD adına yetkili Türk Taşıt İşverenleri Sendikası (TÜTİS) ile başlayan 9. Dönem Toplu İş Sözleşmesi görüşmelerinde doğan uyuşmazlığın uzlaştırma Kurulu'nda da olumlu bir sonuca ulaşamaması üzerine DYF-

İŞ, 15 Temmuz tarihinde grev kararı aldı ve yasal işlemler tamamlanarak ilanlar tüm işyerlerine asıldı.

Alınan grev kararı aynı gün DYF-İŞ Genel Başkanı Şerafettin AKOVA ve Genel Sekreter Ömer SÖNMEZ imzalı bir genelgeyle tüm sendikalara bildirildi. Genelgede Yargıtay 9. Hukuk Dairesi Başkanlığından emekli Rafet ÖZDEMİR başkanlığındaki Uzlaştırma Kurulu'nda anlaşma sağlanamadığı açıklandıktan sonra özetle şöyle denildi :

«24 maddeden oluşan uyuşmazlık konularından 16'sı oy çokluğu ile kabul edilmiş, bu

16 maddeden 3'üne federasyonumuz tarafsız aracısı tarafından, 13 üne de TÜTİS tarafsız aracısı tarafından muhalif kalmıştır. Kalan 8 maddeye de her iki tarafsız aracı da muhalif kalmışlardır. Maddenin Uzlaştırma Kurulu'nda kabulü için, taraflar arasında tam bir mutabakat sağlanmış olması yasal bir zorunluktur.

Bu durum karşısında, haklı ve yasal isteklerimizi kabul ettirebilmek için son çare olarak 275 Sayılı Yasa'nın 23. maddesinin 1. fıkrasının verdiği yetkiye dayanılarak GREV KARARI alınması kaçınılmaz olmuştur.»

**DYF-İŞ
İLE
TCDD VE
TÜTİS
YÖNETİCİLERİ
TOPLU
SÖZLEŞME
GÖRÜŞMELE-
RİNDEN
BİRİNDE**

sendikalar haberler...

TARIM-İŞ 17 BİN ÜYESİ İÇİN SÖZLEŞME İMZALADI.

TARIM-İŞ Sendikası geçtiğimiz günlerde, Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığına bağlı üç ayrı genel müdürlükte, toplam 17 bin üyesi için yeni ve iyi haklar getiren toplu sözleşmelerini tamamlayarak imzalamıştır.

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığına bağlı Devlet Üretim Çiftliklerinde 7 bin üneyi kapsayan ve 11 Devlet Üretim Çiftliğinde çalışanlar için yapılan Toplu Sözleşme töreninden sonra, yine aynı Bakanlığa bağlı Sun'i Tabii Tohumlama ve Nesil Kontrolü Genel Müdürlüğü İşyerleri ile Tarımsal Araştırma Genel Müdürlüğü İşyerlerinde 10 bin üneyi kapsayan sözleşmeler imzalanmış ve bu üyelerin, günlük yevmiyelerine 600 TL.'den fazla zam sağlanmıştır.

Devlet Üretim Çiftlikleri Genel Müdürlüğündeki Devlet Çiftliklerinde çalışanlar için yapılan Toplu İş Sözleşmesi töreninde, Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanı Cemal Külahlı da hazır bulunmuştur.

İmza töreni sırasında yapılan açıklamaya göre, Devlet Üretim Çiftliklerinde çalışan TARIM-İŞ üyelerinin günlük yevmiyelerine birinci yıl 225, ikinci Yıl 225 olmak üzere, iki yıl için toplam 450 lira zam sağlanmıştır. Ayrıca, bu çiftliklerde çalışan TARIM-İŞ üyelerine çalıştıkları her hizmet yılı için 4 lira zam getirilmiştir ki, bir örnek verecek olursak, (20 yıl çalışan bir işçinin günlük yevmiyesine ilâve edilen 225 liranın dışında 80 TL. daha zam yapılacak 450 liralık zam 530 lira olacaktır.)

Üretim Çiftliklerinde çalışan Çobanlar, Kâhyalar, Kâhya Yardımcıları, Küçük Evcil Hayvanlar Şubesinde Çalışanlarla, Kır Koruyucuları ve Çobanlara yemek pişirenlere her ay ücret zammı ve kıdem zammı dışında 2500 TL. ek ödeme getirilmiştir.

Ayrıca, fazla mesai, fazla mesai ücreti, geçici görev yolluğu, yıllık ücretlerle, birçok sosyal hakta da ilerlemeler kaydedilmiştir.

Sun'i Tabii Tohumlama ve Nesil Kontrolü Genel Müdürlüğünün Türkiye çapındaki 151 işyerindeki Tarım-İş üyeleri ile Tarımsal Araştırma Genel Müdürlüğünün 15 işyerinde çalışan yaklaşık 10 bin üyesi için de toplu sözleşme töreni bir kaç gün önce yapılmıştır.

Bu işyerlerindeki üyelerimizin günlük yevmiyelerine birinci yıl 240.— İkinci Yıl 240.— TL. olmak üzere, iki yıl için günlük yevmiyelere 480 TL. zam sağlanmıştır. Bu üyelerimizin kıdem zamları ise her yıl için 5 TL. olarak saptanmıştır.

Sun'i Tabii Tohumlama ve Nesil Kontrolü Genel Müdürlüğü ile Tarımsal Araştırma Genel Müdürlüğü işyerlerindeki üyelerimizin çocuk yardımı yüzde 100 oranında arttırılmış, D.Ü.Ç'te olduğu gibi, yemek paraları birinci yıl 60, ikinci yıl 80 TL.'ye çıkarılmıştır. Giyim öğrenim yakacak yardımları yeni ve etkili bir şekilde bağlanmıştır.

TARIM-İŞ SENDİKASI SÖZLEŞME
TÖRENİNDEN BİR AN.

İsveç'te çocuğuna bakan babaya 2 saatlik ücret ödenecek

«Dünya Kadın Konferansı» na sunulmak üzere hazırlanan bir raporda, İsveç'te babalara da çocukları doğduktan sonra çocuğa bakabilmeleri için 6 aya kadar ücretli «babalık izni» verildiği belirtiliyor.

Birleşmiş Milletler tarafından düzenlenen dünya kadın konferansında kadın erkek eşitliği de ele alınacak

İsveç'te yasalar, eşlerin çocukların yetiştirilmesindeki sorumluluğu tümüyle ve eşit biçimde paylaşmaları amacıyla bebeği olan bir babanın iş yerinde günde 6 saat çalışmasının yeterli sayılacağını öngörmektedir.

ücret - gerçek ücret

Nuray DOĞAN
TÜRK-İŞ Araştırma Uzmanı

1475 Sayılı İş Kanununun 26. Maddesi «Ücret»'i şöyle tanımlar : «Genel anlamda ücret, bir kimseye bir iş karşılığında işveren veya üçüncü kişiler tarafından sağlanan ve nakden ödenen meblağı kapsar.»

Ücret, işçinin emeği karşılığı elde ettiği bir gelirdir. İşçiler yalnız başlarına işverenle ücret müzakerelerine girdikleri zaman zayıf durumda olduklarından, durumlarını kuvvetlendirip, işveren karşısında güçlü olmak için sendikalar kurmuşlardır. Bu sendikalar aracılığı ile işverenle yaptıkları toplu iş sözleşmeleriyle emekleri karşılığı hak ettikleri ücreti elde etmek için mücadele ederler.

İşçinin emeği karşılığı olan ücret gelirini etkileyen pek çok faktör vardır. Özellikle hızlı enflasyon dönemlerinde ücretler çok yıpranır, işçilerin satın alma gücü düşer. İşçinin satın alma gücünü ifade eden ücrete Gerçek (reel) ücret denir. İşçiler için önemli olan da gerçek ücretlerdir. İşçinin parasal (nominal) ücretiyle satın aldığı tüketim malları toplamıyla tanımlanan gerçek ücretler tüm ücretlilerin yaşam düzeyini gösterir. Kalkınma hızının düştüğü dönemlerde de gerçek ücretler düşer, işçilerin millî hasıladan aldıkları pay azalır.

Böyle hızlı enflasyon, kalkınma hızının düşmesi, fert başına düşen reel millî gelirin arttırılamaması gibi ekonomik göstergelerin düşme gösterdiği kriz dönemlerinde toplumun diğer kesimleri, özellikle aracı sınıfı yüksek kârlar elde ettikleri halde, çalışanlar sınıfının satın alma gücü sürekli azalır.

Bu arada hükümetlerin yanlış bir ekonomik politika uygulamasından da en fazla zarar gören ücretlilerdir. Örneğin; üretimin arttırılamadığı, dış ticaret açığının azaltılamadığı bir dönemde yanlış bir para - maliye politikası uygulamak, sık sık emisyonu gitmek, işçi ücretlerini gerçek olarak değil de nominal olarak arttırmak ülke ekonomisi açısından son derece tehlikeli bir durum yaratır. Böyle ekonomik bunalım

dönemlerinde alınacak tedbirlerin başında enflasyonla mücadele gelir. Enflasyonla mücadelede en etkili yolun ise sınırlı bir para ve maliye politikası uygulamak olduğu görüşünde uzmanlar birleşmektedirler. İşçi ücretlerinde gerçek artışın sağlanması ancak enflasyon hızının düşürülmesi ile mümkün olur. Gerçek ücretleri hiç değilse artan fiyatlar karşısında korumanın bir diğer yolu da ücretlerin önceden belirlenmiş bir ekonomik göstergeye bağlanmasıdır. Ücretlerin ekonomik bir göstergeye bağlı olarak bu gösterge değiştikçe, ücretlerin önceden belirlenmiş esaslara göre bu göstergeye uydurulmasına (Eşel-Mobil) denir. Ücretlerin ekonomik bir göstergeye bağlanması, toplu sözleşmelerle yapılabileceği gibi, esnek bir ücret çizelgesi ile kendiliğinden bir artışı sağlayan kamu otoritesi tarafından da yapılabilir. Ancak etkin bir sendikacılık ortamında, ücretlerin işçi ile işveren arasında toplu pazarlık sonucu tespit edildiği hür ve demokratik bir ülkede ücretlerin ekonomik bir göstergeye bağlanması toplu sözleşmelerle yapılmalıdır. Enflasyonla mücadelede yukarıda saydığımız önlemlerin yanısıra daha dengeli bir kalkınma modeli ile devletin ekonomik hayata daha fazla müdahale ederek, millî gelirin adil dağılımında uygulanacak en etkili yol ise adil bir vergilendirme sistemidir.

Ülkemizdeki gerçek ücretlerle ilgili son duruma gelince; Bilindiği gibi 1977 de fiyatlarda yukarıya doğru büyük bir sıçrama olmuş ve fiyat artışları günümüze dek artarak sürmüştür. Buna bağlı olarak yapılan son hesaplar gerçek ücretlerin 1963 seviyesine düştüğünü göstermektedir. Gerçek ücretlerdeki bu düşme karşısında Sendikaların hükümete karşı daha etkili girişimlerde bulunması gerekir.

TÜRK-İŞ her zaman olduğu gibi sorumlu sendikacılık anlayışıyla hareket ederek Türk işçi sınıfının bu son ekonomik bunalımdan en az zarar görebilmesini sağlamak amacıyla büyük çaba göstermektedir.

**KIBRIS TÜRK
İŞÇİ SENDİKALARI
FEDERASYONU
«TÜRK-SEN»'İN
SEMİNERİ
BAŞARILI GEÇTİ...**

Kıbrıs'ta TÜRK-SEN, Uluslararası Metal İşçileri Federasyonu (IMF) ile ortaklaşa iki seminer düzenledi. Seminerlerden ilki 30 Haziran — 3 Temmuz 1980 tarihlerinde Girne'de, ikincisi 7 - 10 Temmuz 1980 tarihlerinde Magosa'da yapıldı.

TÜRK-İŞ'in gözetiminde yapılan ve toplam 80 temsilci ve yöneticinin katıldığı bu seminerlerde, KTFD'de uygulanabilir bir yönetime katılma yasasının ana prensipleri ve KTFD'nin Çokuluslu Şirketler ilişkilerinde uygulanacak ana politikanın esasları belirlendi.

Seminer öğretim üyeleri, TÜRK-SEN ve TÜRK-İŞ yetkilileri ile beraber KFD Başkanı Mustafa ÇAĞATAY'ı ziyaretlerinde, TÜRK-İŞ Araştırma Merkezi sekreteryasında Yönetime Katılma ve Çokuluslu Şirketlerle ilişkiler konularında yapacakları teknik çalışmayı Yavru Vatan'a hediye etmeye hazır olduklarını belirttiler.

Seminer'in açış konuşmasını yapan TÜRK-SEN Genel Başkanı Necati TAŞKIN, Çokuluslu Şirketlerle ilişkileri tanzim eden «Yabancı Sermaye Yasası» dahil, ülke kaderini ilgilendiren tüm konularda çalışanların alınacak kararlarda söz sahibi olmasının yanında, kârdan pay alma ve sermayeye iştiraklerinin sosyal devlet anlayışının bir gereği olduğunu söyledi. TAŞKIN, uluslararası sermayenin çıkarları uğruna milli ekonomileri makro düzeyde etkilemelerinin karşısında sendikacılık hareketinin de; uluslararası düzeyde üzerine düşeni yapmada duyarlı olması gerektiğini belirtti.

Seminerlere TÜRK-İŞ adına katılan Araştırma Müdürü Hidayet ALTINAKAR da, «TÜRK-İŞ'in 1979 yılında Uluslararası Hür İşçi Sendikaları Konfederasyonu (ICFTU) ile bu konularda başlattığı çalışmalarda alınan kararlar doğrultusunda TÜRK-SEN ve ona bağlı Metal İşçileri Sendikası' (METAL-SEN) nın bu konularda seminer yapma ihtiyacı duymaları, alınan kararların isabetini ortaya koymasının yanında, sendikal işbirliği ve dayanışmanın en güzel örneğini teşkil etmesi bakımından da sevindiricidir. Birlikten kuvvet doğar sözünün semeresini bu çalışmayla almış bulunuyoruz» dedi.

Seminerlerde Ankara İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi İşletme ve Yönetim Bilimleri Fakülteleri Öğretim Üyeleri ise şu tebliğleri sunmuşlardır :

- Prof. Dr. Kamil TURAN, Çokuluslu Şirketlerin Sosyalist ülkelerdeki Faaliyet ve İlişkileri.
- Prof. Dr. Çevik URAZ, Çokuluslu Şirketlerin Faaliyetlerine İlişkin Politikalar.
- Doç. Dr. Yüksel İNAN, Çokuluslu Şirketlerle Hukuki İlişkiler.
- Doç. Dr. Ural SÖZEN, Yönetime Katılmada İsteklendirme.
- Doç. Dr. Bintuğ AYTEK, KTFD de Uygulanabilir bir Yönetime ve Kâra Katılma Modeli.
- Doç. Dr. Birol BUMİN, Yönetime Katılma Modelleri.

Seminerler sonunda yapılan panellerde, iştirakçilerin hazırladıkları raporlar üzerinde tartışmalar yapılmış ve çokuluslu şirketlerin ülke istihdam politikalarına etkileri ile ulusal ve uluslararası düzeyde sendikaların ve hükümetlerin almaları gerekli önlemlerin esasları üzerinde çalışmalar yapıldı. Ayrıca çalışanların yönetime ve sermayeye iştirakleri ile kârdan pay almasının yöntemleri üzerinde çalışmalar yapıldı.

1976 yılından bu yana eğitim çalışmalarına yoğun bir şekilde eğilen TÜRK-SEN, bu çalışmalarla 1980 yılı ilk yarısı için programladığı eğitim çalışmalarını tamamlamış oldu.

TÜRK-SEN Eğitim ve Teşkilatlanma Sekreteri Halil BİLENER, 1980 ikinci yarısından itibaren yeni programların uygulamaya konulacağını belirtti.

TGS'nin İŞ GÜVENLİĞİ SEMİNERİ BURSA'DA YAPILDI

Türkiye Gazeteciler Sendikası'nın Bursa Ki-razlıyayla'da yapılan Eğitim Seminerinde «iş güvenliği» meselesini işleyen Prof. Münir Ekonomi, bugünkü kanuni düzenleme ve uygulama içinde işçinin iş güvenliğinden söz edilemeyeceğini belirtti.

İş güvenliğinden bahsedebilmek için haksız ve gerekçesiz işçi çıkarılma sını engelleyecek kanuni düzenlemenin getirilmesinin kaçınılmaz olduğunu ifade eden Prof. Münir Ekonomi, özetle şunları söyledi :

«Yürürlükteki yasal düzenlemelerin içinde, işçinin haksız ve gerekçesiz işten çıkarıldığını ispatlaması hemen imkansızdır. Yeni yasal düzenlemeler ile ispat yükümlülüğü işçiye değil, işverene yüklenmelidir. Ancak, yasal değişiklikler gerçekleştirilinceye kadar sendikalar toplu iş sözleşmeleri ile iş güvenliği işçi lehine geliştirmeli ve bunu yapmalıdırlar.»

DIŞTA OLUP - BİTENLER

POLONYA'DA İŞÇİLER ZAMLARI PROTESTO ETTİ

Polonya'nın çeşitli kentlerinde, «hükümetin temel tüketim maddelerine yaptığı zamları ve ücret düşüklüğünü» protesto gerekçesiyle girişilen grevlerin ardından, son olarak Lublin kentinde bulunan fabrika ve ulaştırma sektörü işçilerinin de aynı nedenlerle iş bıraktıkları bildirildi. Lublin'de kimi fabrikalarda çalışan işçilerin ise, grev komiteleri aracılığıyla istemlerini yönetime bildirdikleri ve «yanıt bekledikleri» kaydedildi.

İRAN, ÇARŞAF GIYMEYEN KADIN GÖREVLİ ÇALIŞTIRMAYACAK

İran'da, «göreve çarşaf giymeden gelen kadın memurların işlerine son verileceği» açıklandı. Dini Lider Humeyni'nin emri ile başlatıldığı kaydedilen uygulama, tüm kadın görevlilere duyuruldu. Tahran Radyosu aracılığıyla yapılan duyuruda; «Çarşafın bundan böyle çalışan kadınların üniforması olacağı, ancak, giysinin peçe uzunluklarında ise küçük değişiklikler yapılabileceği» ifade edildi.

İNGİLTERE'DE MÜSLÜMANLIK GİDEREK YAYILIYOR

İngiltere'de Müslümanlığın hızla yayıldığı bildiriliyor.

Çoğu İngiltere'nin eski sömürgelerinden gelen 1,5 milyon İngiliz vatandaşının şu anda Müslüman olduğu belirtiliyor.

İngiltere'de son 20 yıl içinde 400 yeni cami açılırken 650 kilisenin ise kapandığı öğrenildi.

DÜNYADA ÇALIŞAN KADIN SAYISI ARTIYOR

1977 yılı verilerine göre, dünya ülkelerinde çalışan kadın sayısının sürekli arttığı bildirildi. Yapılan araştırmalara göre; anılan yıl itibarıyla çalışan kadın sayısının en yüksek olduğu ülke İsveç. Bu ülkede aktif nüfus içinde kadınların payı yüzde 43.7 olarak belirleniyor. İsveç'i, yüzde 40.3 ile Japonya ve yüzde 40 ile ABD izliyor.

İNGİLTERE'DE İŞSİZLİK EN YÜKSEK DÜZEYDE

İngiltere'de işsiz sayısının İkinci Dünya Savaşı'ndan bu yana en yüksek düzeye çıktığı açıklandı. Alman Der Spiegel Dergisi'nce yapılan bir araştırmada, işsizlik oranının çalışabilir nüfusun yüzde 7'sini oluşturduğu ve 1980 yılı sonunda 2 milyon kişiye ulaşacağı savunuldu. Bu arada, İngiliz ekonomi uzmanları da, «ülkedeki işsizliğin iki yıl sonra 1930'lardaki ekonomik bunalımın boyutlarına varabileceğini bildirdiler.

TUBİTAK ÖDÜLLERİ SAHİPLERİNİ BULDU...

Bilimsel Teknik Araştırma kurumu'nun 1980 yılı bilim ve hizmet teşvik ödüllerini kazananlar belli oldu. Bu yıl bilim ödülünü, halen Amerika'da çalışmakta olan Prof. Dr. Necati Özışık kazandı. Prof. Özışık'a ödülü, «Isı transferleri» ile ilgili çalışmaları için verildi. Merhum Prof. Dr. Tarık Özerk'e verilen hizmet ödülü ise, Türkiye'de devimlerin teori ve sistemlerinin bilim dalına yerleşmesi ve değişmesi konusundaki çalışmaları ve bu konuda bilim adamı yetiştirdiği için verildi.

İkinci hizmet ödülü ise, Prof. Dr. Fikret Saatçioğlu'na verildi. Fikret Saatçioğlu'nun Türkiye'yi ağaçlandırma konusunda gösterdiği üstün gayretleri hizmet ödülüne layık bulundu.

Teşvik ödüllerini de, Ankara Üniversitesi Fen Fakültesi kimya bölümünden Doç. Dr. Fevzi Koksall, Oria Doğu Teknik Üniversitesi matematik bölümünden Doç. Dr. Ali Osman Aşar, Hacettepe Cerrahi Araştırmalar Enstitüsünden Farmakolog Dr. Sevim Ercan kazandılar.

TÜRKİYE'DE İŞSİZ SAYISI 2 MİLYON 214 BİNE ULAŞTI...

İş ve İşçi Bulma Kurumu, resmi verilere göre Türkiye'deki işsiz sayısının, 1979 sonu itibariyle 2 milyon 214 bin kişiye ulaştığını açıkladı. OECD ülkeleri arasında en yüksek işsizliğe sahip olan Türkiye'de, her yıl bir öncekine ek olarak, yaklaşık 200 bin kişinin işgücü piyasasına katıldığı bildirildi. İş ve İşçi Bulma Kurumu yetkilileri, «kapanan işyerleri nedeniyle işsiz kalanlarla, sağlıksız kentleşmenin getirdiği işsizlerin de eklenmesiyle, sorunun çok büyük boyutlara ulaştığını» ifade ettiler. Kurum yetkilileri, işsizlikle ilgili verilerin, «kavram ve tanım farklılıkları nedeniyle gerçekleri tam yansıtmadığı» görüşünü savundular.

ALMANYA'YA İLK ETAPTA 116 ÖĞRETMEN GİDİYOR...

Yurt dışına gönderilmek üzere sınava katılan 10 bin 89 öğretmenden 295'i sınavı kazanmıştır.

Milli Eğitim Bakanı 295 öğretmenden hizmet içi eğitimi gördükten sonra ilk etapta 116'sının gideceğini bildirmiştir.

Eğitim kurslarında Türk ve Federal Almanya eğitim sistemleri anlatılacak ve bu konuda bilgi verilecektir.

ASELSAN'IN İMAL ETTİĞİ TELSİZLER ORDUYA VERİLİYOR...

Aselsan tarafından üretilen seri telsizlerin 200 adetlik ilk bölümü düzenlenen törenle Kara Kuvvetleri Komutanlığı'na teslim edilmiştir.

Törende bir konuşma yapan Kara Kuvvetleri Komutanı ve Kara Kuvvetlerini Güçlendirme Vakfı Yönetim Kurulu Başkanı Orgeneral Nurettin Ersin, «Şimdiye kadar Türkiye'de Aselsan'ın ürettiği kalitede ve teknik niteliklerde telsiz üretilmediğini» kaydetmiş, «Ancak Aselsan'ın gerek dışardan gerekse iç piyasadan temin zorunda olduğu bazı parçalar için döviz ve nakit para sıkıntısı çekilmektedir. Gelişmekte olan bu kuruluşun desteklenmesi kuşkusuz yurt yararına olacaktır» demiştir.

TAMGÜN TAZMİNATLARI BİRLEŞTİRİLEREK VERGİLENDİRİLECEK

Sayıştay Genel Kurulu, tamgün esasına göre çalışan sağlık personelinin, tazminatları ile ücretlerinin birleştirilerek vergilendirilmesini kararlaştırdı. Genel Kurul'un bu kararı, «tazminatların, ücret ödemesi niteliğinde olmadığı» gerekçesiyle aldığı bildirildi. Sayıştay'ın kararında ayrıca, nöbet ve acil vaka tazminatlarının ücretlerden ayrı vergilendirilmesi öngörüldü. TÜRK-İŞ Genel Sekreteri Şide, haksızlık yaratan bu uygulamanın, çalışanlar lehine düzeltilmesini istedi. Hükümet de, bu yolda çalışmalara başladı.

EMLAK VERGİSİ ÖDEME SÜRESİ YENİDEN UZATILDI

İl ve İlçe belediye sınırları içinde bina, arsa ve arazisi bulunan mükelleflerin, Emlak Vergisi beyanname verme ve ilk taksidini ödeme süresi üçüncü kez uzatıldı.

Maliye Bakanlığı tarafından yayınlanan tebliğde, mükelleflerin 29 Ağustos 1980 tarihine kadar beyanname vererek, vergilerinin ilk taksidini yatırabilecekleri belirtildi.

Tebliğde, mükelleflerin sayısal fazlalığı nedeniyle büyük şehirlerdeki vergi dairelerinde yığılmalar görüldüğü, bu nedenle süre uzatılması yoluna gidildiği kaydedildi.

KARAKAYA BARAJI'na GİDEN İŞÇİLERDEN 12'si TRAFİK KAZASINDA ÖLDÜ

Karakaya barajına işçi taşıyan servis otobüsünün uçuruma devrilmesi sonucu 12 işçi öldü, çok sayıda işçi de yaralandı.

Karakaya barajı yetkililerinden edinilen bilgiye göre, Diyarbakır'ın Çüngüş ilçesi ve çevre köylerde oturan işçileri, baraja taşıyan 21 ay 326 plakalı servis aracı freninin patlaması sonucu uçuruma yuvarlandı. Yetkililer, ilk anda 8 işçinin hayatını kaybettiğini, hastaneye kaldırılan yaralılarından 4'ünün ise daha sonra can verdiğini bildirdiler. Daha sonra ölen 4 kişinin kimliğinin henüz belirlenmediği belirtildi. Kazada hayatını kaybeden sekiz işçinin kimlikleri şöyle: Süleyman Özer, Doğan Aslan, Hacı Gülhan, Mehmet Akkaya, Süleyman Karapolat, Mehmet Albay, Anter Demircioğlu ve İhsan Kozkuş.

Öte yandan, yetkililer 40'a yakın işçinin de yaralanarak, Diyarbakır ile Çüngüş ve çevre hastanelere kaldırıldığını bildirdiler.

İŞÇİ VE MEMURLARIN MİLLİ GELİRDEN ALDIKLARI PAY DÜŞÜYOR

İşçilerin 1977'de yüzde 20.8 olan milli gelir içindeki payı 1979'da yüzde 16.8, memurlarınki ise yüzde 13.2'den yüzde 10'a düşmüştür.

Tüccar ve serbest meslek sahiplerinin 1977'de 29.5 olan payı 1978'de 38.9 ve 1979'da 44.6'ya yükselmiş, sanayicilerin payı da 1977'de 7.6 iken 1978'de 7.9 olmuş ve 1979'da bu oran artmamıştır.

Türkiye Sanayiciler ve İş Adamları Derneği (TUSİAD) tarafından yapılan araştırmaya göre, son 3 yılda tüccar ve serbest meslek sahiplerinin milli gelirden aldıkları pay oranları büyük bir artış göstererek milli gelirin yanı sıra yükselirken işçi ve memur kısmının aldıkları pay oranlarında her yıl düşüş olmuştur.

MADENLERİN ÖZEL SEKTÖRE DEVRİ İŞLEMLERİ DURDURULDU

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Esat KIRATLIOĞLU, «Hukukun üstünlüğü prensibine dayanarak Danıştay'ın madenlerle ilgili olarak aldığı yürütmeyi durdurma kararına uyacaklarını» söyledi. KIRATLIOĞLU bu nedenle madenlerin özel sektöre devri işleminin durdurulduğunu açıkladı.

MERKEZ BANKASI TAHVİL KARŞILIĞI AVANS FAİZİNİ DEĞİŞTİRDİ

Merkez Bankası, tahvil üzerine verilen avanslarda uygulanan faiz oranını 1 Ağustos'tan geçerli olmak üzere yüzde 15,75 olarak belirledi. 1 Temmuz'dan başlayarak bu işlemlere ilişkin faiz oranı yüzde 14,25 olarak uygulanıyordu.

DEMİREL: «SİGARA DIŞINDA HİÇ BİR MAL DARLIĞI YOK»

Başbakan Süleyman DEMİREL, «Halkın günlük ihtiyaç maddelerinin yurdun her tarafında istenildiği kadar bulunduğunu» söyledi ve «Sigara dışında herhangi bir malın yokluğu çekilmedi» dedi.

SEZGİN, YUGOSLAVYA'DAN ALINACAK 70 MİLYON DOLAR KREDİYE İŞLERLİK SAĞLANDIĞINI SÖYLEDİ

Maliye Bakanı İsmet SEZGİN, Yugoslavya'daki resmi gezisini tamamladı. SEZGİN, «Yugoslavya'dan alınacak, 5 gemiyi finanse edecek olan 70 milyon dolarlık krediye işlerlik kazandırılması kabul edildi» dedi.

(TÜBA)

sosyal güvenlik...

YENİ ÖDEME DÖNEMLERİNE GEÇERKEN

506 SAYILI Kanun

gereğince bağ-
lanan gelir ve
«ayıkların ödenmesi za-
manı»nın «Çalışma Ba-
kanlığınca hazırlanacak
bir tüzük ile tesbit oluna-
cağı», bahsedilen kanu-
nun 135 inci maddesinin
(B) bendinin (d) fıkrası-
nın amir hükmüdür.

Bu hükme göre çıkarı-
lan «Sosyal Sigorta İş-
lemleri Tüzüğü»nün 115
inci maddesi «Sigortalıya
ve hak sahiplerine bağ-
lanan gelir ve aylıklar 3
aylık dönemler halinde
peşin olarak ödenir.

Ödemelere (Ocak -
Mart), (Nisan - Haziran),
(Temmuz - Eylül) ve (E-
kim - Aralık) dönemleri-
nin ilk ayının birinci
gününden itibaren baş-
lanır. Bu günler hafta ta-
tili veya resmî tatil gün-
lerine rastladığında öde-
melerin başlayacağı tarih,
tatili kovalayan ilk iş gün-
üdür» hükmünü taşır.

Tüzükte bu hüküm de-
ğişmeden, gelir ve aylık
dönemlerinin birer ay kay-
dırılarak, ödemelere (Şu-
bat - Nisan), (Mayıs -
Temmuz), (Ağustos - E-
kim) ve (Kasım - Ocak)
dönemlerinin ilk ayı-
rında ödenmesine geçiş için
Nisan ayı ödemesinde ilk
adım atılmış ve Ağustos
ayında da yeni üç aylık

dönemler halinde öde-
meye geçilmiştir.

Yeni uygulamaya ge-
çiş dolayısıyla Sosyal
Güvenlik Bakanlığı ka-
nallarıyla bir Hükümet bil-
dirisi radyolarımızda ya-
yınlanmıştır.

Bildirinin girişinde «ye-
ni esaslar ve kolaylıklar
getirilmiştir» ibaresi bu-
lunmasına rağmen, bildiri
metni incelendiğinde bü-
yük ölçüde yenilikler ol-
madığı gibi ko'aylıkların
da bulunmadığı görülür.

Zira getirilen tek de-
ğişiklik Ankara, İstanbul ve
İzmir'de (emekliler = yaş-
lılık veya malüliük aylığı
alanlar ile sürekli işgöre-
mezlik geliri alanlar ha-
ric) dul ve yetimlerin ge-
lir ve aylıklarının İş Ban-
kası Şubelerinden yapıl-
masıdır.

Bunun dışında emek-
li, dul ve yetimlerin, is-
tedikleri takdirde, aylıkla-
rını alacakları banka şü-
belerinde «tasarruf mev-
duatı hesabı» açtırabile-
cekleri ve yalnız Ankara
il merkezindeki İş Ban-
kası Şubelerinde, (ilçe-
lerindeki şubeler hariç) is-
tedikleri takdirde açtır-
acakları hesap karşılığın-
da «Mavi Çek» alabile-
cekleri bildirilmektedir.

Bu iki husus, (tasarruf
mevduatı hesabı ve mavi

çek) aldığı gelir veya ay-
lık ile üç aylık geçimini
sağlayacağını bilen e-
mekli, dul ve yetimlerce
esasen kullanma olanağı
bulunan ve hatta bazı
emekli, dul ve yetimlerce
kullanılan imkânlardır.

Şayet Sosyal Güvenlik
Bakanlığı ve Sosyal Si-
gorta Kurumu emekli,
dul ve yetimlere gelir ve-
ya aylıkların ödenmesin-
de bir kolaylık getirme ça-
basında ise, bir yılın dört
dönem çekinin, bundan
altı yedi yıl önce uygu-
landığı gibi, hak sahipler-
ine yılbaşıdan önce ve-
rilip, onların evvela Sos-
yal Sigortaya manen gü-
vencesini sağlamalı ve
ayrıca her üç aylık dö-
nemden önce basında çı-
kan «..... Milyar lira te-
min edilemezse emekli,
dul ve yetimlerin aylıkla-
rının ödenmesi mümkün
olamayacak...» gibi yayın-
ların çıkması sonucu do-
ğan endişeye mahal ver-
meyecek şekilde, Sosyal
Sigortalar Kurumunun
varlığının likiditesini sağ-
lamalıdır.

Osman Nuri TEKMAN
TÜRK-İŞ
Sosyal
Güvenlik Uzmanı

KOOPERATİFÇİLİK

YOL-KOOP
KOOPERATİFÇİLİK
TOPLANTISINA
BAŞKANLIK
EDEN
TÜRK-İŞ
TEŞKİLATLANDIRMA
GENEL
SEKRETERİ
ORHAN
ERÇELİK,
ESKİ
TİCARET
BAKANI
TEOMAN
KÖPRÜLÜLER
VE
PROF.
ZİYA GÖKALP
MÜLAYİM DE
KOOPERATİFÇİLİĞİN
YARARLARINA
DEĞİNDİLER...

YOL-KOOP'un 1. KURULUŞ YILI KUTLANDI

Kısa adı Yol-Koop olan Yol-İş Federasyonu Üyeleri Tüketim Kooperatifleri Birliğinin birinci kuruluş yılı TÜRK-İŞ Toplantı Salonunda düzenlenen açık oturumla kutlandı.

«Tüketim Kooperatiflerinin Geliştirilmesinde Devletin ve Sendikaların Rolü - Yol Koop Modeli» konulu açık oturuma Ticaret Bakanı Halil Başol, Ticaret Eski Bakanı ve Ankara Milletvekili Teoman Köprülüler, Yol-İş Federasyonu Genel Sekreteri Muzaffer Saraç, Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Ziya Gökalp Mülayim ve Yol-Koop Genel Müdürü Hüseyin Polat katıldılar. Çok sayıda sendikacı ve kooperatifçinin izleyici olarak katıldığı açık oturum, Yol-Koop Yönetim Kurulu Başkanı ve Trabzon Yol-İş Sendikası Genel Başkanı Temel Malkoç'un açış konuşması ile başladı. Malkoç açış konuşmasında şunları söyledi :

«Birliğimiz, Yol-İş Federasyonu öncülüğünde 1979 yılı 10 Temmuz'unda Yol-İş Sendikalarından 8'inin öncülüğünde kuruldu. Kuruluşunun birinci yılında ise 67 ili kapsayan 850 işyerinde çalışan toplam 150 bin üyeye hizmet götüren 20 bölge-

•
«TÜKETİM KOOPERATİFLERİNİN
GELİŞTİRİLMESİNDE DEVLETİN VE
SENDİKALARIN ROLÜ —
YOL-KOOP MODELİ» KONULU
BİR AÇIK OTURUM DÜZENLENDİ...

**YOL-KOOP
KOOPERATİFÇİLİK
TOPLANTISINDA
TİCARET
BAKANI
HALİL
BAŞOL'DA
BİR
KONUŞMA
YAPTI...**

sel kooperatife kavuştu. Yol-Koop, Bölgesel kooperatiflerde satılan 16 temel gıda ve gereksinim maddesinin toplu alımı, depolanması ve dağıtımını gerçekleştirmektedir. Mal alımı genellikle fabrikalardan ve üretici kooperatiflerden yapılmakta, bazı gıda ve ihtiyaç maddeleri de üyeler için özel olarak imal ettirilmektedir. Toplu iş sözleşmesi ile sağlanan olanaklar, kooperatiflerin piyasaya oranla daha ucuza mal ve hizmet sunmasında etken olmaktadır.»

TÜRK-İŞ Genel Teşkilatlandırma Sekreteri Orhan Erçelik'in yönettiği açık oturuma katılan konuşmacılar, sendikaların artan enflasyon ve hayat pahalılığı karşısında kooperatifleşme faaliyetlerine hız vermelerini istediler. Ticaret Eski Bakanı ve Ankara Milletvekili Teoman Köprülüler, devletin bu alandaki yasal boşlukları gidermesi ve kooperatifleşme hareketine mali konuda destek olması gerektiğini belirtti. Yol-İş Federasyonu Genel Sekreteri Muzaffer Saraç da yaptığı konuşmada, ücret

sendikacılığı döneminin sona ermekte olduğunu vurgulayarak «Kooperatifleşme hareketinin işyerlerinin demokratikleştirilmesine de büyük katkıda bulunduğunu, sendikal mücadeleyi güçlendirdiğini» söyledi. Saraç bazı kamu işyerlerinde yöneticilerin kooperatifleşmeye karşı takındığı olumsuz tavır da kınadı. Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Ziya Gökalp Mülayim de yaptığı konuşmada başka ülkelerde sendikaların kooperatifleşme hareketiyle birlikte geliştiğini, Türkiye'de ise bu mücadelenin oldukça geri olduğunu ve bu mücadelenin devletin de desteğiyle hızla geliştirilmesi gerektiğini belirtti. Yol-Koop Genel Müdürü Hüseyin Polat ise, kooperatiflerin sadece aracı durumunda kalmaması gerektiğini, üretici ve tüketici kooperatifleri arasındaki işbirliğinin geliştirilmesini ve giderek üretim - dağıtım mekanizmalarının kurulmasını istedi.

Daha sonra söz alan Ticaret Bakanı Halil Başol «Toplumsal her bir üyesi kesinlikle tüketici olduğu halde tüketiciler iyi organize edilmiş bir örgüt altında birleşmemişlerdir. Tüketim yapılmadan yaşama imkanı bulunmamasına rağmen, her kişinin kendine gelir getiren mesleği daha önemli olmuştur. Tüketicinin korunmasında etkin, gerçekçi araç tüketim kooperatifleridir. Biz tüketim kooperatiflerini, tüketicinin fiyat, kalite, standart yönünden ve üretici - satıcı ile tüketici arasındaki dengeleri ve tüketici eğitimi, aydınlatılmasını sağlayan birimler olarak görmekteyiz. Gönlül ister ki, diğer sendikalarımız da Yol-Koop örneğinde olduğu gibi örgütlenebilsinler ve üyelerinin, tüketici menfaatlerini arttırsınlar. Ayrıca, sendikalar bünyesinde oluşacak tüketim kooperatifleri birliğini ve merkez birliğini kurarak, finansman, teknik bilgi, eleman gibi dar boğazlarını giderici tedbirleri geliştirerek tüketici güçlülüğünü gerçekleştirsinsinler.» dedi.

Açık oturumu yöneten TÜRK-İŞ Genel Teşkilatlandırma Sekreteri Orhan Erçelik de yaptığı açık oturumu kapama konuşmasında TÜRK-İŞ bünyesinde merkezi olarak kurulması düşünülen kooperatifler projesi hakkında bilgi verdi.

ŞAH ÖLDÜ...

Devrik İran Şahı Rıza Pehlevi, bir süre tedavi gördüğü Kahire'deki Maadi Askeri Hastanesinde, tüm ihtimama rağmen, kurtarılamadı ve 27 Temmuz Pazar günü gözlerini hayata yumdu.

Bir aydan beri, Kahire'deki Hastanede tedavi gören Devrik Şah ölürken, yanında sadece eşi Faraf Pehlevi bulunuyordu.

38 yıl süren saltanatının sonunda ülkesinden kaçan Devrik Şah, 557 gün devam eden sürgün hayatı sonunda ölünce, İranlılar adeta bayram sevinci yaşadılar.

60 yaşında ölen Şah, yedi yıldan beri lenf kanseri hastalığından muzdaripti ve ölmeden önce iki defa ameliyat geçirmişti.

Denizcier'in Bayram Mesajı

— **TAHRİKLERE RAĞMEN, TÜRK İŞÇİSİNİN ANARŞİYE BULAŞMAMIS OLMASI HER TÜRLÜ ÖVGÜNÜN ÜSTÜNDEDİR...**

— **F. ALMANYA'NIN, VİZE UYGULAMASINI KALDIRACAĞINI ÜMİT EDİYORUM.**

TÜRK-İŞ Genel Başkanı İbrahim DENİZCİER, Ramazan Bayramı nedeniyle yayın'adığı mesajında, yurt içi ve yurt dışındaki işçilerimizin bayramını kutlamıştır. DENİZCİER, ayrıca çeşitli sorunlara da değinerek, «terör olaylarının zirveye tırmandığı bu dönemde, tahriklere rağmen sağduyulu işçimizin anarşiye bulaşmamış olması, her türlü övgünün üstündedir.» demiş ve şöyle devam etmiştir :

«Değerli İşçi Kardeşlerim;

Türk ulusu olarak, son yıllarda ağır tadyıla bir bayram kutlamanın hasreti içindeyiz. Ülkemizin dışında cereyan eden soğuk ve sıcak harb olaylarına ilâveten, özellikle Türkiye'yi kasıp kavuran anarşi ve terör, can güvenliğini sıfıra indirmiş durumdadır. Kimin nerede, niçin ve kimler tarafından katledileceği bilinmemekte, içimizdeki sinsi **DEVLET VE MİLLET DÜŞMANLARI**, kardeş kardeşe vurdurmaktadır.

Sorunların ağır, sorumlulukların ise hafif kaldığı bu acılı dönemde, Devletin etkinliği, daha çok anarşist kurşunlarıyla şehit olanlar için düşünülen «**DEVLET TÖRENLERİ**»'nde göze çarpmaktadır. Oysa biz, hür parlamenter rejime gönül vermiş işçi kesimi olarak, Bölünmez Türk Vatanında, Devletimizin gerçek ve münakaşa götürmez gücünü her alanda görmek istiyoruz.

Bunun yanında, çeşitli kesimlerin birbirine kırıdırılması yetmiyormuş gibi, Türk işçisi de soğa itilmek istenmiş ve muhtelif tarihlerde işçi liderleri katledilmek suretiyle bunun provası yapılmıştır. Fakat her defasında, sağduyulu işçimiz, bu âdi oyunlara âlet olmadığını göstermiştir. Tüm tahriklere rağmen işçimizin anarşiye bulaşmamış olması, her türlü övgünün üstündedir.

Bugün dünyanın her yerinde, çeşitli huzursuzluklar vardır. Ama, Türkiye'de olup bitenler, daha ağır basmaktadır. Onun için böyle bir ortamda, ülke sorunlarını daha karmaşık hale sokmamak, Türk işçisi olarak elimizden geldiğince verimi ve üretimi artırmaya çalışmak, birinci görevimiz olmalıdır.

Ancak, bazı çevreler, kasıtlı olarak işçiyi yanlış yola sevk etmek ve üretimi düşürmek için çaba sarf etmektedir. Bilinçli Türk işçisi, bu menfi çabaları da boşa çıkaracaktır.

Türk işçisi, ekonomik kalkınmanın sadece dışarıdan borç para temin etmekle mümkün olmadığını, ekonomik bağımlılıktan kurtulmanın asıl sırrının doğal zenginliklerimizde ve her türlü üretimin artışında yattığını iyi bilmektedir.

Bizim düşündüğümüz ve prensip edindiğimiz Atatürk çizgisindeki sendikal mücadele bu yöndedir ve bu yönde kalacaktır. Tüm işçi arkadaşlarımin da aynı düşüncede olduğundan şüphem yoktur. Sizleri, bu anlayışla birlik ve beraberliğe çağırıyorum. Ve olumsuz kalan girişimlere rağmen, siyasi parti temsilcilerimizi birlik ve beraberliğe bir kez daha davetten usanmadığımızı belirtmek istiyorum.

Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu olarak, çalışanlar ve tüm dar gelirli lehine yaptığımız sürekli faaliyetlerin bir çoğu yine bu dönemde olumlu gerçekleşmiş, kazanılmış haklardan taviz verilmemiş, işçi kıdam tazminatları, TÜRK-İŞ'in baskısıyla güvenceye kavuşturulmuştur. Başlatılan toplu sözleşmelerden önemli bir bölümü ise bu bayram arefesinde anlaşmayla bitmiştir.

Devam eden sözleşmelerin de, ülke gerçekleri yanında işçi çıkarlarına uygun biçimde çözümleneceğine inancımız tamdır.

YURT D.ŞINDAKİ İŞÇİLERİMİZİN SORUNLARI

TÜRK-İŞ, bu çalışmaları sürdürürken, yurt dışındaki bir milyonu aşkın Türk işçisinin çeşitli sorunlarının çözümünde de, ısrarlı takipçi olmaktadır.

Son günlerde Federal Alman Parlamentosunca kabul edilen ve Ekim ayından itibaren yürürlüğe konacağı açıklanan «**VİZE UYGULAMASI**», kesinlikle karşı olduğumuz bir husustur.

İlk defa TÜRK-İŞ, böyle bir uygulamaya karşı olduğunu belirterek, Federal Almanya'nın bu kararından dönmesi yolunda uluslararası düzeyde etkin girişimlerde bulunmuştur. Bu girişimlerin olumlu sonuçlarını, önümüzdeki günlerde göreceğimizi ümit ediyorum.

Yurt dışındaki işçi çocuklarının özellikle Türkçe Eğitimi konusunda devamlı temaslarımızın da, ilk defa bu yıl olumlu bir boyut kazandığını görmekten memnunluk duymaktayız. İleriki yıllarda, bu sorun, daha köklü önlemlerle çözüme kavuşturulacaktır. TÜRK-İŞ Yurt dışındaki işçilerinin her meselesinin takipçisi olmaya devam edecektir.

Bu duygularla yurt içinde ve yurt dışındaki işçilerimizin, Yavru Vatan Kıbrıs'taki TÜRK-İŞ üyesi işçi kardeşlerimin ve Kıbrıslı soydaşlarımızla tüm vatandaşlarımızın Ramazan Bayramlarını içtenlikle kutlar, sağlık ve esenlikler dilerim.»

**Tamgün yasası işlerliğini kaybetmiş,
halkın sağlığı tehlikeye girmiştir...**

TÜRK-İŞ